

MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS



DAUGAVAS MEŽNIECĪBA

2017. – 2026. gadam

Rīga
2017

Plāns pieņemts zināšanai/apstiprināts:

SIA "Rīgas meži"

2017.gada ____ . ____ valdes sēdē,
prot. Nr. __ (jautājums Nr. __)

SIA "RĪGAS MEŽI"

DAUGAVAS MEŽNIECĪBA

**MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS
2017. – 2026. gadam**

2017.gads

Satura rādītājs

	Ievads	4
1	Meža apsaimniekošanas mērķi	4
2	Apsaimniekojamais īpašums un teritorijas vispārējs raksturojums	5
2.1	Īpašuma statuss	5
2.2	Blakus esošie īpašumi	7
3	Meža resursi	7
3.1	Zemju klasifikācija	7
3.2	Meža zemju sadalījums pa valdošajām sugām	9
3.3	Audžu vecuma struktūra	10
3.4	Audžu krāja un krājas tekošais pieaugums	13
3.5	Meža tipi	16
3.6	Audžu bonitātes	17
3.7	Oglekļa uzkrājums un piesaiste	18
3.8	Meža infrastruktūra	19
3.8.1	Ceļi	19
3.8.2	Meža meliorācija	20
3.8.3	Kvartālstīgas, robežstīgas un robežzīmes	20
3.9	Meža bojājumi	21
3.10	Meža nekoksnes vērtības	21
3.10.1	Međijamie dzīvnieki	21
3.10.2	Savvaļas augi	22
3.10.3	Derīgie izrakteņi	22
3.10.4	Rekreācijas iespējas	22
3.11	Dabas vērtības	23
3.11.1	Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas	23
3.11.2	Mikroliegumi	23
3.11.3	Īpaši aizsargājami meža iecirkņi	24
3.11.4	Aizsargjoslas	24
3.11.5	Papildus aizsargājami nogabali	24
3.11.6	Saimnieciskās darbības aprobežojumu	26
3.11.7	Saglabājamie meža struktūras elementi	27
4	Meža apsaimniekošanas pasākumi turpmākajiem 5 gadiem	27
4.1	Galvenā cirte	27
4.1.1	Galvenās cirtes tāmes aprēķina pamatprincipi	27
4.1.2	Tāmes aprēķins un pieņemtā cirsmā	27
4.1.3	Galvenās cirtes projektēšanas pamatprincipi	32
4.1.4	Ieprojektēto cirsmu iedalījums pa gadiem	33
4.2	Krājas kopšanas cirtes	36
4.3	Kopējā izcērtamā krāja	38
4.4	Mežizstrādes raksturojums	39
4.5	Pielietojamās mežizstrādes tehnoloģijas un tehnikas pamatojums	39
4.6	Vietējo iedzīvotāju nodrošināšana ar malku	39
4.7	Meža infrastruktūras būvniecība un uzturēšana	40
4.7.1	Meža autoceļu būvniecība un uzturēšana	40

4.7.2	Meža meliorācijas sistēmu uzturēšana	40
4.7.3	Citi pasākumi meža infrastruktūras uzturēšanā	41
4.8	Mežsaimnieciskie pasākumi	41
4.8.1	Meža atjaunošana	41
4.8.2	Kultūru kopšana	42
4.8.3	Jaunaudžu kopšana	43
4.8.4	Augošu koku atzarošana	43
4.9	Dabas vērtību saglabāšana	44
4.9.1	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana	44
4.9.2	Mikroliegumu un īpaši aizsargājamu meža iecirkņu apsaimniekošana	44
4.9.3	Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu meža struktūras elementu saglabāšana	44
4.9.4	Ietekmes uz vidi samazināšana	45
4.10	Meža aizsardzība	45
4.11	Medību saimniecība	47
4.12	Meža ugunsdrošība	47
4.13	Rekreācijas pasākumi	47
4.14	Darba aizsardzība	47
5	Iepriekšējā perioda galvenie saimnieciskie rādītāji	47
5.1	Galvenā cirte	47
5.2	Krājas kopšanas cirtes	49
5.3	Kopējā izcirstā krāja	50
5.4	Meža atjaunošana	50
6	Apsaimniekošanas ikgadējie plāni	51
7	Meža apsaimniekošanas plānu aktualizācija	51
8	Monitorings	51
9	Sabiedrības līdzdalība meža apsaimniekošanas plāna izstrādē	51
	Pielikumā:	
	Cirsmu saraksti un plāni	

IEVADS

Meža apsaimniekošanas plāns SIA „Rīgas meži” Daugavas mežniecībai izstrādāts, ievērojot Ministru kabineta noteikumu Nr.67 “Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu” prasības, Latvijā pastāvošo likumdošanu, ratificētās starptautiskās konvencijas, Latvijas Meža politiku un PEFC mežu apsaimniekošanas sertifikācijas Latvijas standarta kritērijus un indikatorus. Meža apsaimniekošanas plāns izstrādāts saskaņā ar PEFC standartu laika periodam no 2017. līdz 2026. gadam.

Meža apsaimniekošanas plāns balstīts uz:

- Ilgtermiņa mērķa formulēšanu;
- Īstermiņa darbības vērtējumu ilgtermiņa mērķu sasniegšanai;
- Apsaimniekojamās teritorijas analīzi;
- Meža resursu analīzi;
- Meža ekonomisko, ekoloģisko un sociālo vērtību saglabāšanu un vairošanu;
- Detalizēta katra gada darbības plāna izstrādi.

1. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas meži” stratēģijā ir noteikts - nodrošināt tādu meža zemes apsaimniekošanu, lai efektīvi izmantotu un apsaimniekotu dabas resursus, ievērojot meža ekosistēmas uzturēšanas un vides aizsardzības principus, garantējot ilgtspējīgu vides attīstību, neapdraudot nākamo paaudžu ekonomisko, ekoloģisko un sociālo vajadzību apmierināšanu un nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Mežsaimniecība ir galvenais SIA „Rīgas meži” ieņēmumu avots. Ienākumi, kas iegūti no mežsaimnieciskās un cita veida darbības, tiek novirzīti vienīgi uzņēmuma attīstībai, meža kvalitātes paaugstināšanai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un atjaunošanai, kā arī meža labiekārtošanai, galvenokārt Rīgas pilsētas administratīvajās robežās un Rīgas pilsētas kultūras un atpūtas zonas „Mežaparks” apsaimniekošanai, aizsardzībai un attīstībai.

1. SIA „Rīgas meži” ilgtermiņa ekoloģiskie mērķi

- Nodrošināt dabas daudzveidības saglabāšanu.
- Samazināt saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi.
- Saglabāt dabisku mežu biotopus, reto un aizsargājamo sugu biotopus.

2. SIA „Rīgas meži” ilgtermiņa ekonomiskie mērķi

- Nodrošināt stabilus un augošus ieņēmumus, kas ir garants uzņēmuma attīstībai un meža kvalitātes pieaugumam.
- Dažādojot ieņēmumus, samazināt ieņēmumu īpatsvaru no koksnes pārdošanas.
- Palielināt meža platības, apmežojot izstrādātos kūdras purvus.

3. SIA „Rīgas meži” ilgtermiņa sociālie mērķi

- Regulāri informēt un izglītēt sabiedrību par mežā notiekošajiem procesiem, popularizēt saudzīgu attieksmi pret mežu.
- Labiekārtot sabiedrībai nozīmīgus dabas, kultūrvēsturiskos objektus un atpūtas vietas.

- Pārvaldīt un apsaimniekot kultūras un atpūtas zonu „Mežaparks”.

2. APSAIMNIEKOJAMĀIS ĪPAŠUMS UN TERITORIJAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

2.1. Īpašuma statuss

Daugavas mežniecības meži atrodas Rīgas rajonā Salaspils novada un Ķekavas novada Daugmales pagasta teritorijās, un Ogres rajona Ikšķiles, Ogres un Ķeguma novadu teritorijās. Kopējā apsaimniekojamā platība ir 8267.9 ha. Praktiski visa platība ir SIA „Rīgas meži” pamatkapitālā.

1.tabula

Apsaimniekojamās zemes

Pašvaldība	Īpašuma nosaukums	Platība, ha		Zemes gabalu skaits	Īpašuma kadastra numurs
		Uzskaitē	Meža valsts reģistrā		
Zemes SIA „Rīgas meži” pamatkapitālā					
Ogres pilsēta	Kranciema iela 3	0.12	0	1	7401-003-0476
Ķeguma novads	Jāņa mežs	1751.4	1717.52	1	7429-001-0010
Ķeguma novads	Rīgas pilsētas mežu fondi	11.5	11.33	2	7429-001-0116
Ogres novads, Ogresgala pagasts	Rīgas meža fondi	575.51	574.05	7	7480-001-0076
Ikšķiles novads	Viršu Selēkas	237.5	235.73	1	7494-001-0041
Ikšķiles novads	Meža Selēkas	138.2	129.25	1	7494-001-0042
Ikšķiles novads	Rīgas pilsētas mežu fondi	2052.40	2049.8	21	7494-001-0046
Ikšķiles novads	Kranciema meži	177.29	177.22	3	7494-006-0233
Ikšķiles novads	Kranciema pirmā dolomītu atradne	23.44	23.42	1	7494-006-0552
Ikšķiles novads	Kranciema otrā dolomītu atradne	44.59	44.55	1	7494-006-0553
Ikšķiles novads	Koknešu ceļš	3.19	1.35	1	7494-006-0554
Ikšķiles novads	Dubkalna ezera meži	353.4	332.44	2	7494-013-0033

Ikšķiles novads	Ogres meži	27.7	27.12	1	7494-013-0039
Ikšķiles novads	Mežaparks	178.21	177.75	1	7494-014-0002
Ikšķiles novads	Kalnāju meži	408.5	401.13	1	7494-014-0003
Ikšķiles novads	Tauriņu mežs	66.96	66.55	1	7494-014-0004
Ikšķiles novads	Pieogres meži	37.3	37.64	1	7494-014-0015
Ikšķiles novads	Norupes	19.11	10.04	1	7494-014-0024
Ikšķiles novads	Rīgas brieži	109.19	106.55	1	7494-014-0025
Ikšķiles novads	Norupes kokzāģētava	2.25	0.05	1	7494-014-0050
Ikšķiles novads	Norupes granulu cehs	3.66	0.84	1	7494-014-0051
Ikšķiles novads	Norupes šķirošanas laukums	5.79	5.5	1	7494-014-0052
Ikšķiles novads	Norupes uzglabāšanas laukums	2.71	0.41	1	7494-014-0053
Ikšķiles novads	Norupes ceļš	0.9149	0	3	7494-014-0054
Ikšķiles novads	Norupes noliktava	1.1	0	1	7494-014-0055
Salaspils novads	Rīgas pilsētas meža fonds	290.0	287.87	11	8031-013-0085
Ķekavas novads, Daugmales pagasts	Sili	1744.2	1737.03	1	8056-003-0018
Kopā		8266.1349	8155.14	69	
Rīgas pašvaldībai piederošās zemes, kas nodotas SIA „Rīgas meži” apsaimniekošanā					
Ķeguma novads	Kausi	1.00	0	1	7429-001-0009
Ogres novads, Ogresgala pagasts	Tūjas 2	0.78	0	1	7480-001-0094
Kopā		1.78	0	2	
Pavisam Daugavas mežniecībā		8267.9149	8155.14	71	

Īpašuma sadalījums pa zemes vienībām, meža kvartāliem un nogabaliem atrodams uz SIA “Rīgas meži” servera sadaļā Mežsaimniecības_daļa/ Zemju_uzskaite/RM_zemju_uzskaites_dati.

2.2. Blakus esošie īpašumi

Apsaimniekojamā teritorija sastāv no 4 atsevišķi novietotiem meža masīviem. Pārsvārā tos ietver un tie robežojas ar daudziem nelieliem zemes īpašumiem. Ievērojamā platības Ikšķiles novadā, Ogresgala pagastā, Daugmales pagastā un Ķeguma novados robežojas ar Valsts mežiem.

SIA „Rīgas meži” ir noslēdzis līgumu ar Valsts zemes dienestu par aktuālo kadastra datu un kadastra kartes apskati, līdz ar to dodot iespēju nepieciešamības gadījumā identificēt tos īpašumus, kas robežojas ar apsaimniekojamām zemēm.

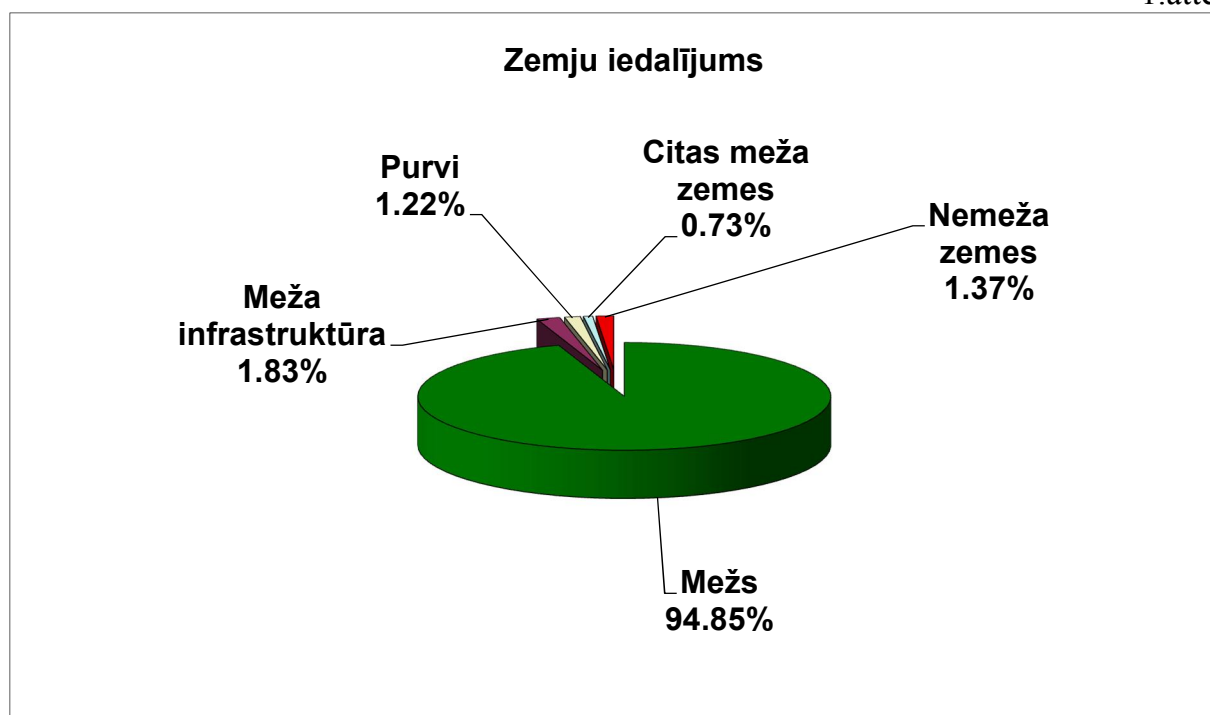
3. MEŽA RESURSI

3.1. Zemju klasifikācija

Daugavas mežniecība apsaimnieko 8267.9 ha zemju, kas sastāda 13.4% no SIA “Rīgas meži” kopējās apsaimniekojamās platības.

Zemju iedalījums zemju kategorijās parādīts 1.attēlā un 2.-4. tabulās.

1.attēls



Salīdzinot ar 2000. gadu, kopējā mežniecības platība ir samazinājusies par 40.4 ha.

Šajā periodā:

- 27,7 ha nododot tos pašvaldībai kapu ierīkošanai, pretī saņemot zemi ar ēku Ogres pilsētā Kranciema ielā 3;
- Nodoti valstij infrastruktūras ierīkošanai atdalītie zemes gabali Ikšķiles un Ogres novados;
- Nodots privatizācijai zemes gabals “Mazkausi” 1,0 ha platībā.

Meža zemju iedalījums

	Gads	Mežs	Meža infrastruktūra			Lauces	Sēklu plant.	Pārpl. klāj.	Purvi	Kopā
			ceļi	stigas	grāvji					
Ha	2000	7853.1	66.3	64.6	89.5	57.5	0	13.0	13.7	8157.7
%		96.2	0.8	0.8	1.1	0.7	-	0.2	0.2	100.0
Ha	2012	7779.4	73.8	64.6	113.3	86.0	5.0	13.1	13.7	8148.9
%		95.3	0.9	0.8	1.4	1.1	0.1	0.2	0.2	100.0
Ha	2017	7783.5	96.9	0	168.4	76.8	16.9	7.6	6.9	8157.0
%		95.4	1.2	0.0	2.1	0.9	0.2	0.1	0.1	100.0
Ha pret 2000.g.	±	-69.6	+30.6	-64.6	+78.9	+19.3	+16.9	-5.4	-6.8	-0.7

Periodā no 2000. gada mainījusies atsevišķu zemes kategoriju klasifikācija un līdz ar to arī šīs platības tikušas pieskaitītas dažādām citām zemes kategorijām. 2017.gadā stigu un dabisku brauktuvju (iepriekš bija ceļi) platības ir ieskaitītas meža platībā.

Palielinājušās (par 78.9 ha) grāvju platības. Tas ir tāpēc, ka grāvjiem kopā ar atbērtni noteikts faktiskais to platums. Tāpat palielinājušās ceļu platības, nosakot tiem faktisko platumu.

Ierīkotas jaunas priežu un egļu sēklu plantācijas.

Meža iedalījums

	Gads	Dabiskas izcelsmes mežaudzes	Mākslīgas izcelsmes mežaudzes	Izcirtumi	Iznīkušas audzes	Pavisam
Ha	2000	5036.1	2759.4	57.6	0	7853.1
%		64.2	35.1	0.7	0.0	100.0
Ha	2012	4479.1	3160.3	140.0	0	7779.4
%		57.6	40.6	1.8	0.0	100.0
Ha	2017	4222.7	3461.2	98.7	0.9	7783.5
%		54.3	44.5	1.2	0.0	100.0
Ha pret 2000.g.	±	-813.4	+701.8	+41.1	+0.9	-69.6

Pārskata periodā palielinājušās mākslīgas izcelsmes audzes. Izcirtumu platības ir palielinājušās, jo nav vēl ņemta vērā 2017. gada meža atjaunošana.

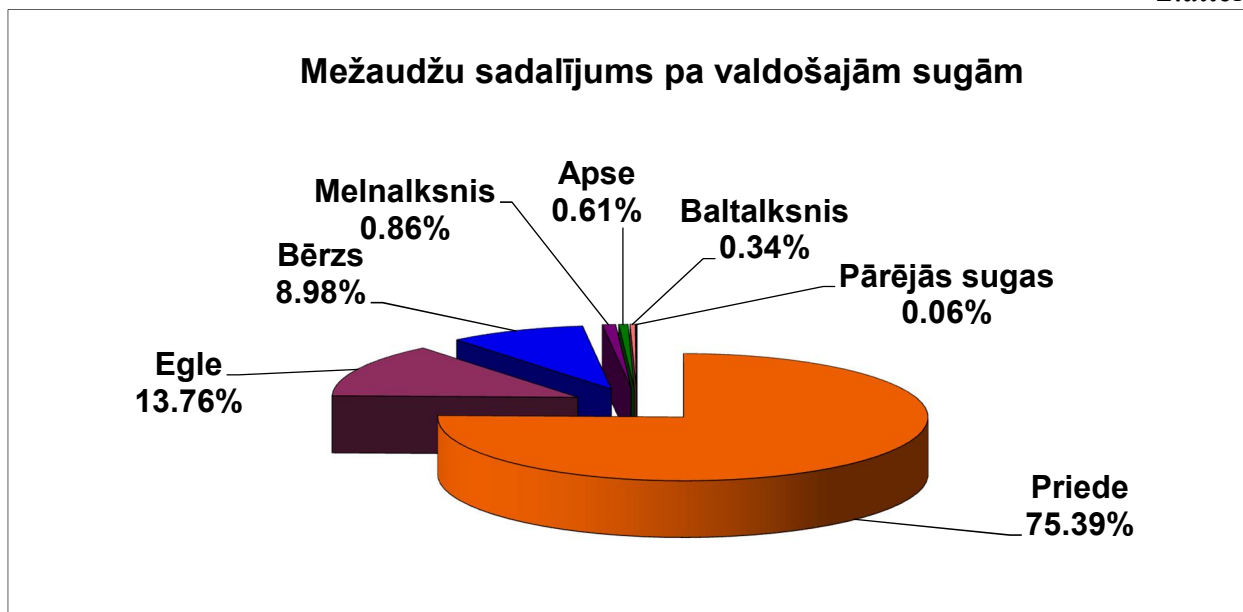
Nemeža zemju iedalījums

	Gads	Lauks. zemes	Ezeri	Upes	Karjers	Kokaudzētava	Spec.noz. zemes	Pagalmi	Kopā
Ha	2000	72.7	12.8	3.9	20.1	17.0	24.2	1.8	152.5
%		47.6	8.4	2.6	13.2	11.1	15.9	1.2	100.0
Ha	2012	70.8	12.1	4.4	21.7	10.6	13.8	0.4	133.8
%		53.0	9.0	3.3	16.2	7.9	10.3	0.3	100.0
Ha	2017	37.6	24.2	3	0.9	8.2	38.5	0.4	112.8
%		33.3	21.5	2.7	0.8	7.3	34.1	0.4	100.0
Ha pret 2000.g.	±	-35.1	+11.4	-0.9	-19.2	-8.8	+14.3	-1.4	-39.7

Nemeža zemju samazinājums saistīts ar bijušo lauksaimniecības zemju ieskaitīšanu laucēs, kā arī ar to apmežošanu. Speciālas nozīmes nemeža zemes palielinājušās saistībā ar kokzāgētavas “Norupe” izveidošanu un paplašināšanu.

3.2. Mežaudžu sadalījums pa valdošajām sugām

2.attēls



Daugavas mežniecībā dominējošā koku suga ir priede. Tendence ir egļu audžu palielinājumam, atjaunojot ar egli lapu koku izcirtumus, arī auglīgos priežu izcirtumus.

Ar mežu apklāto zemju (nav iekļauti izcirtumi un iznīkušās audzes) sadalījums pa valdošajām sugām parādīts 2.attēlā un 5.tabulā.

5.tabula

Ar meža apklāto zemju sadalījums pa valdošajām koku sugām

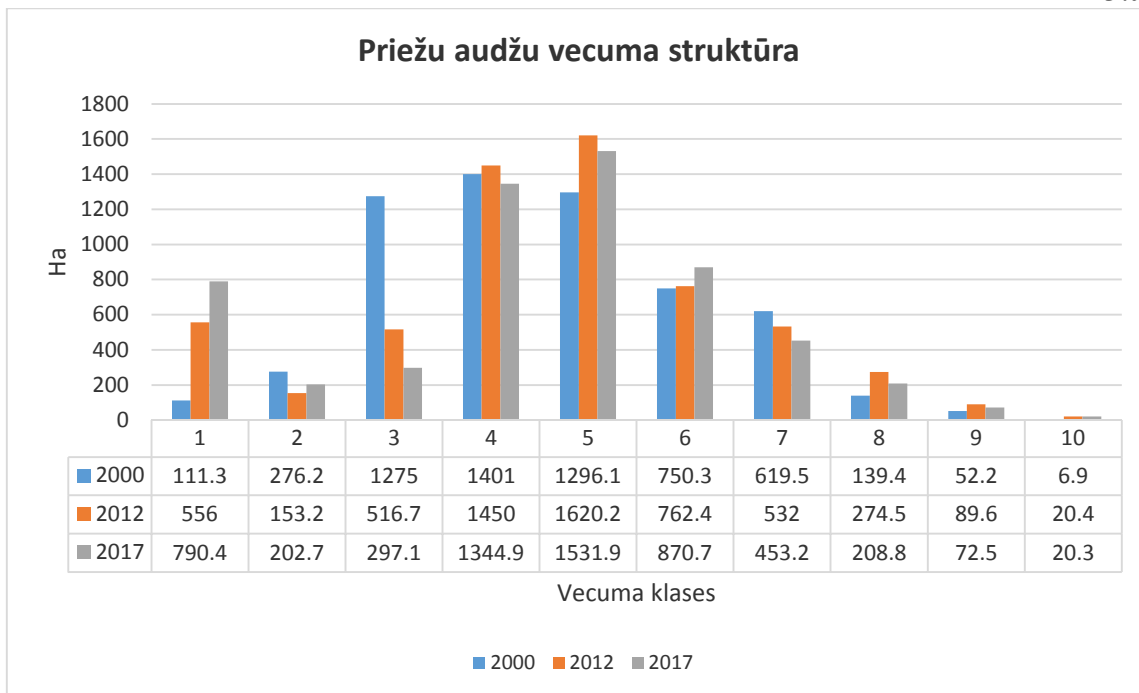
Valdošā suga	2000.g.		2012.g.		2017.g.		2017.g. pret 2000.g.
	Platība, ha	%	Platība, ha	%	Platība, ha	%	
Priede	6072.1	77.89	5975.0	78.21	5792.6	75.39	-279.5
Egle	774.2	9.93	836.8	10.95	1057.5	13.76	+283.3
Lapegle	1.5	0.02	1.6	0.02	3.3	0.04	+1.8
Ozols,	0	0.00	0.6	0.01	0.3	0.00	+0.3
Goba, vīksna	0	0.00	0	0.00	1.1	0.01	+1.1
Bērzs	814.4	10.45	716.4	9.38	689.8	8.98	-124.6
Melnalksnis	41.4	0.53	39.9	0.52	66.2	0.86	+24.8
Apse	59.6	0.76	37.6	0.49	47.0	0.61	-12.6
Baltalksnis	32.3	0.41	31.5	0.41	26.1	0.34	-6.2
Pavisam	7795.5	100.00	7639.4	100.00	7683.9	100.00	-111.6

3.3. Audžu vecuma struktūra

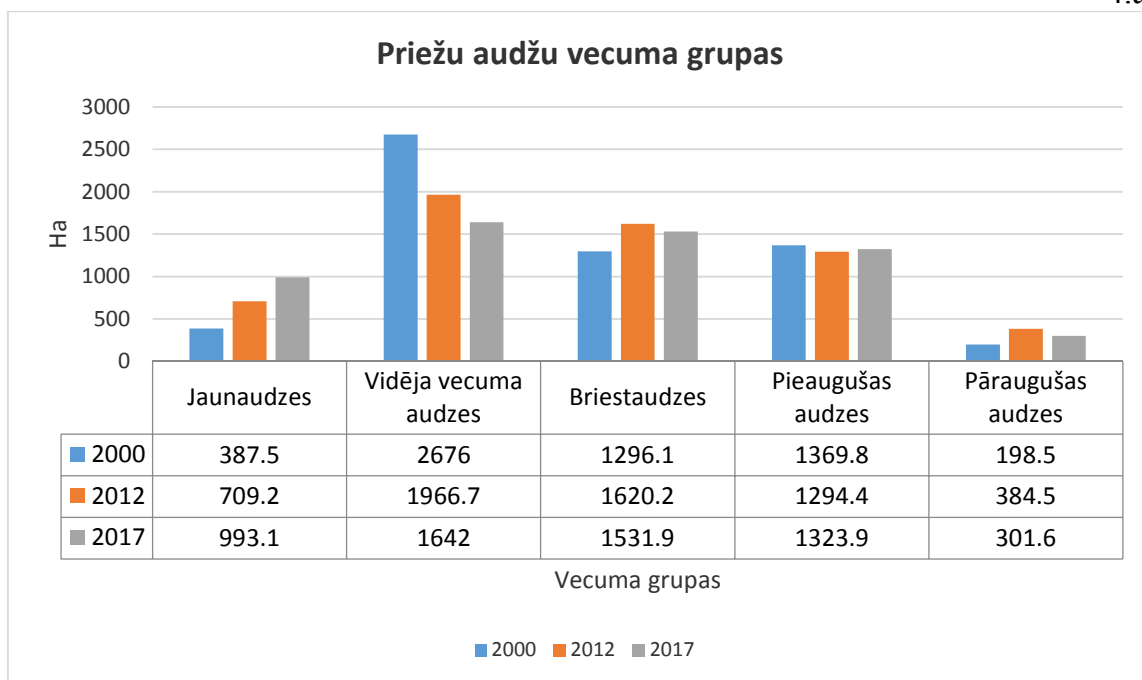
Audžu vecuma struktūra parādīta grafiku veidā, attēlojot galvenās koku sugas Daugavas mežniecībā, iedalot vecuma klasēs un vecuma grupās, salīdzinot 2017. gada datus ar 2012. un 2000. gada meža inventarizācijas datiem.

Priežu audžu vecuma struktūra (3. un 4.attēls) parāda, ka līdzšinējā saimnieciskā darbība ir bijusi optimāla. Pieaugušu audžu īpatsvars, kurš 2000. gadā bija 26.5%, 2012. gadā pieauga līdz 28.1%, bet 2017.gadā tas ir saglabājies 28.1%. Būtiski nesamazinās arī briestaudžu īpatsvars. Pozitīvi, ka palielinās jaunaudžu platības.

3.attēls

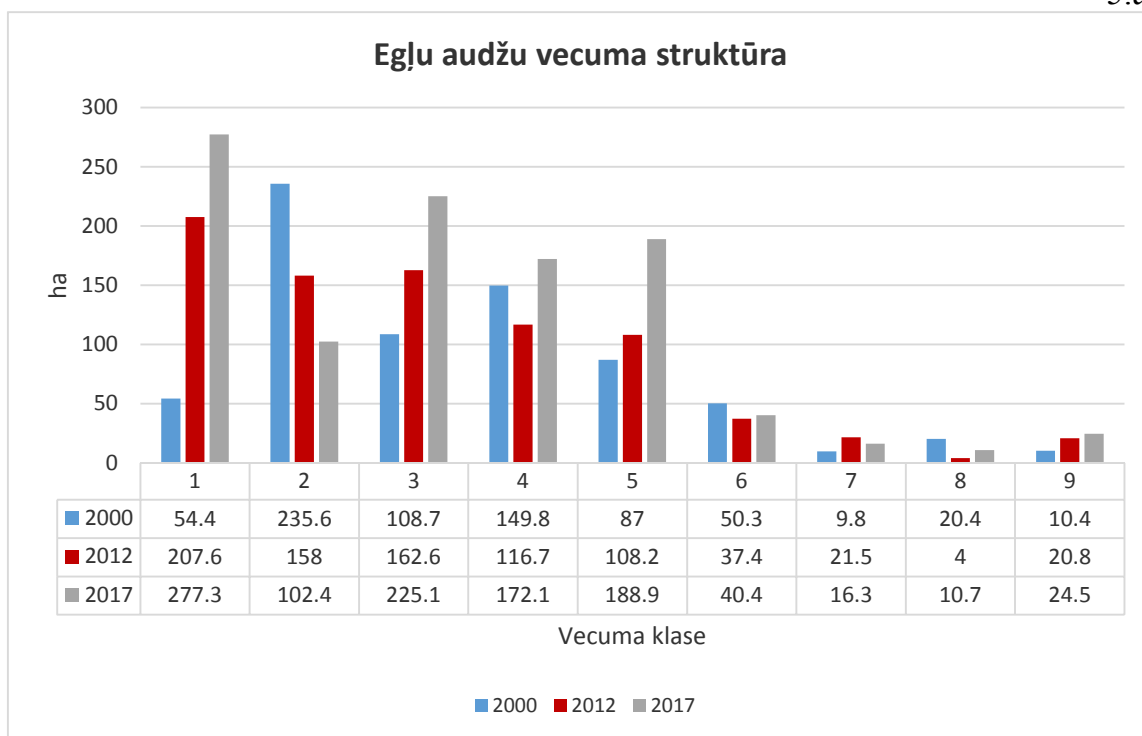


4.attēls

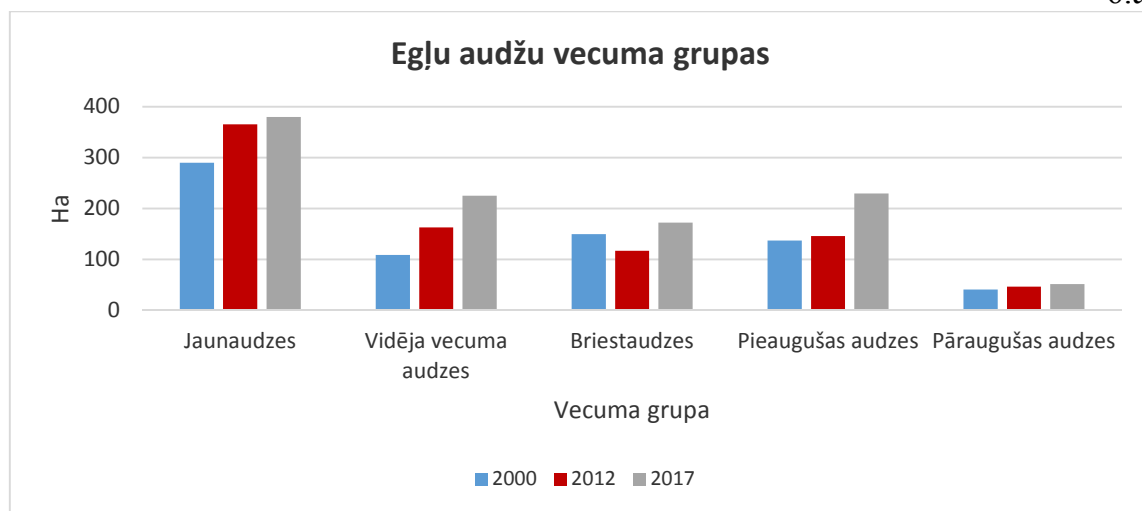


Egļu audzēm (5. un 6.attēls) visvairāk pieaug pieaugušu audžu platības. Pieaugušu un pāraugušu audžu īpatsvars pieaudzis – no 24.4% 2000.gadā līdz 26.5% 2017. gadā.

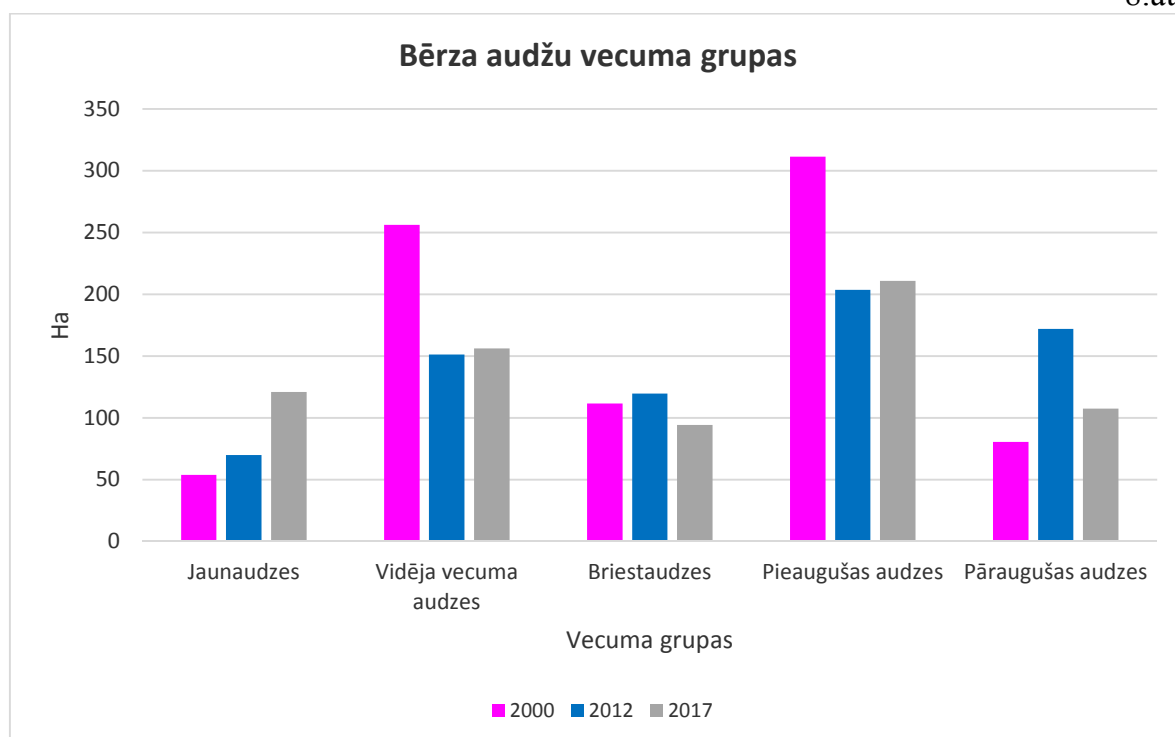
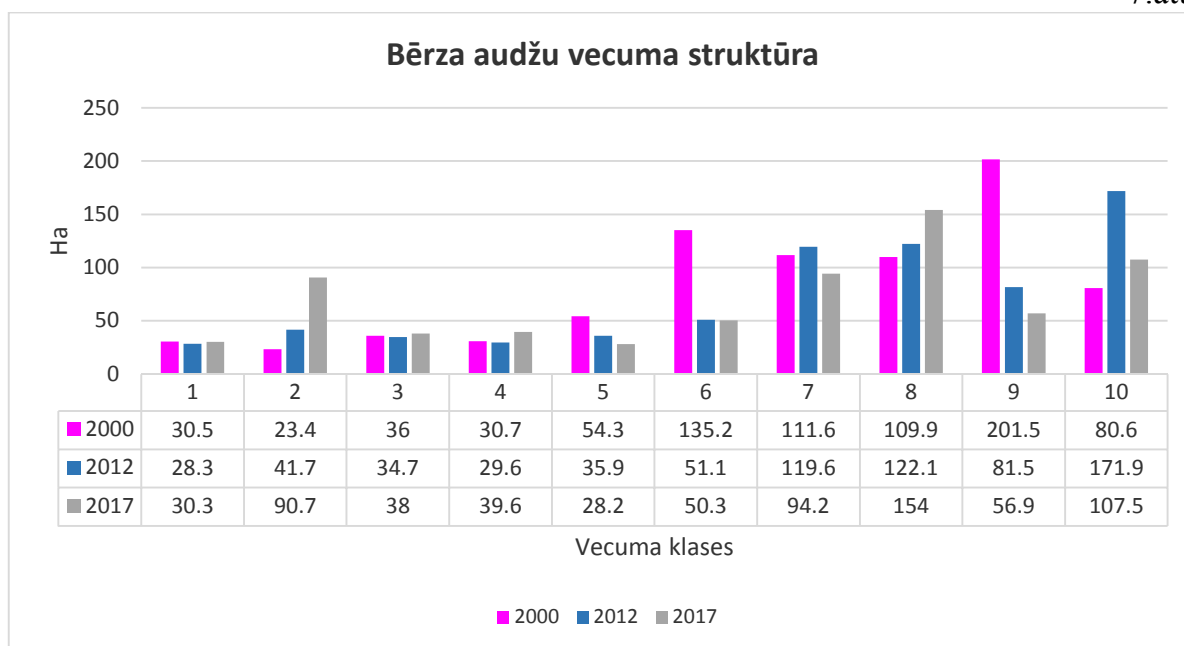
5.attēls



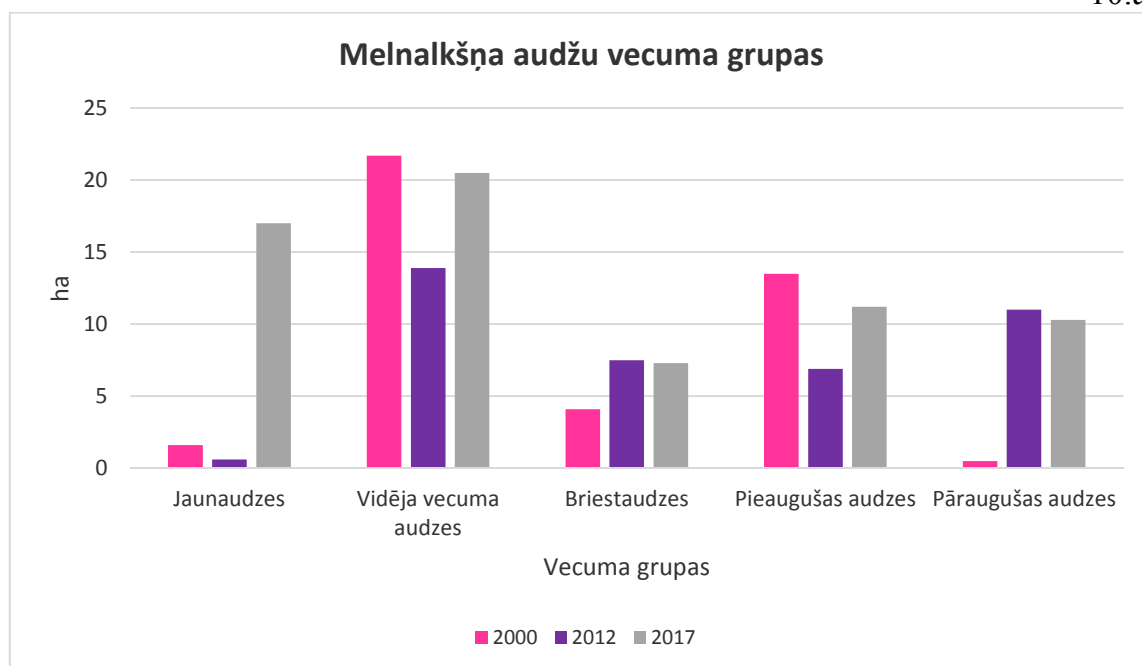
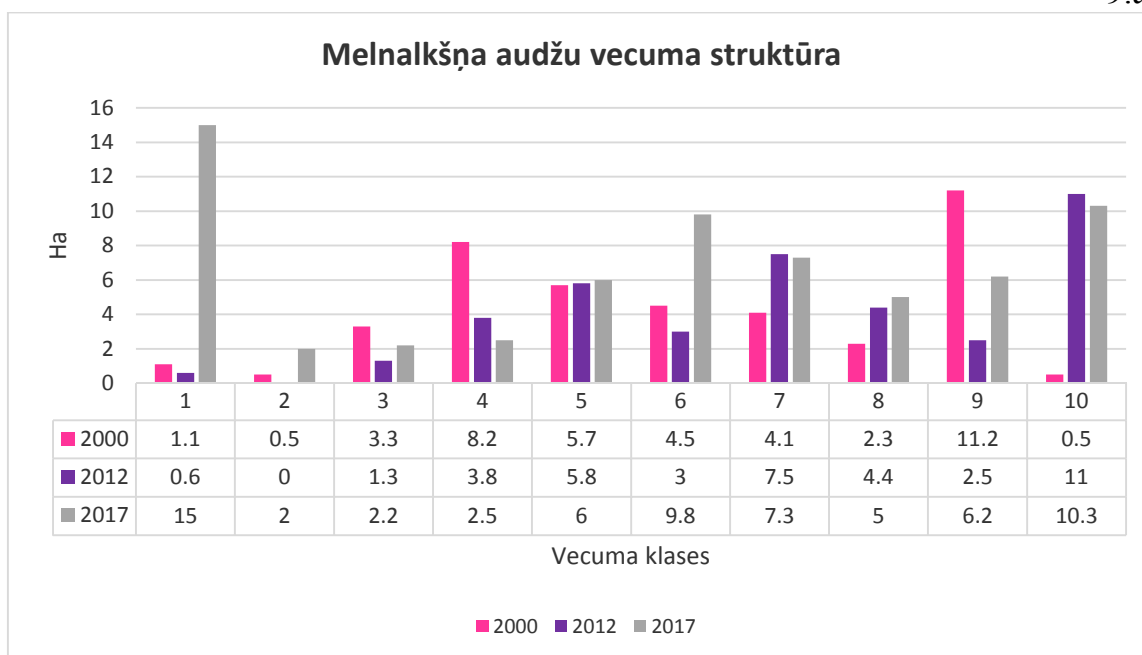
6.attēls



Bērza audžu vecuma struktūra pamazām izlīdzinās, tomēr pārāk liels ir pieaugušu un pāraugušu audžu apjoms, kas pēc platības pieaudzis no 48.2% 2000. gadā līdz 52.4% 2012. gadā un 2017. gadā šis apjoms tikai nedaudz ir samazinājies līdz 46.2%.



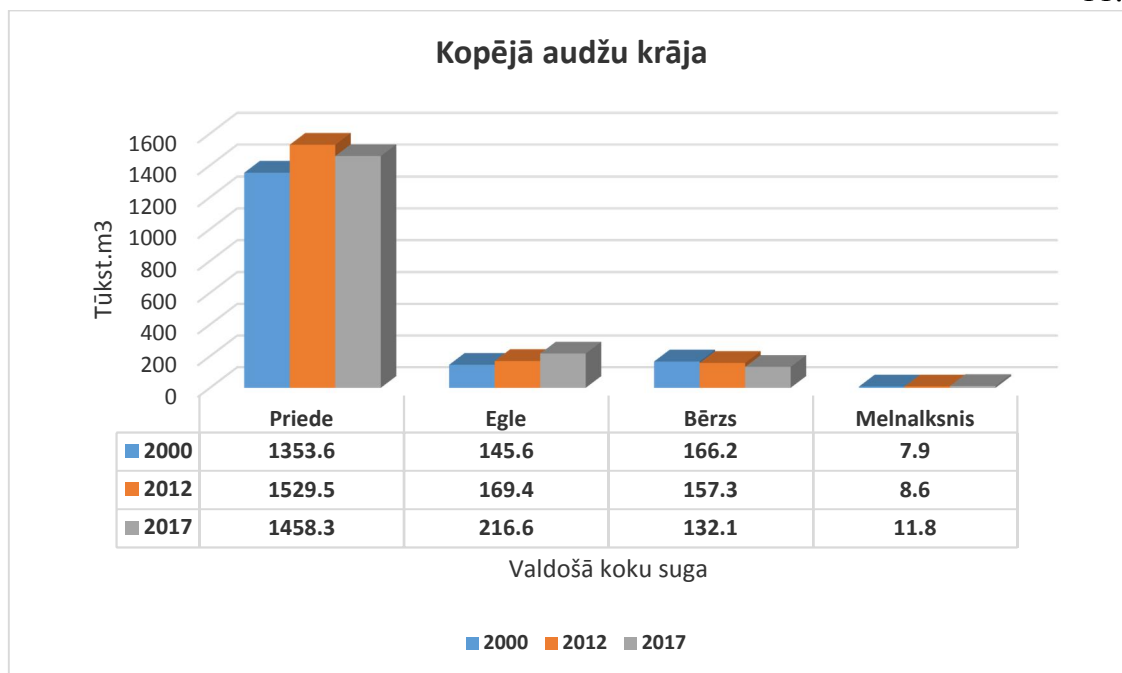
Melnalkšņu audzes praktiski netika cirstas nelielā kopējā apjoma dēļ. Tomēr kopējā platība pieaug, apmežojot mitrākos izcirtumus.



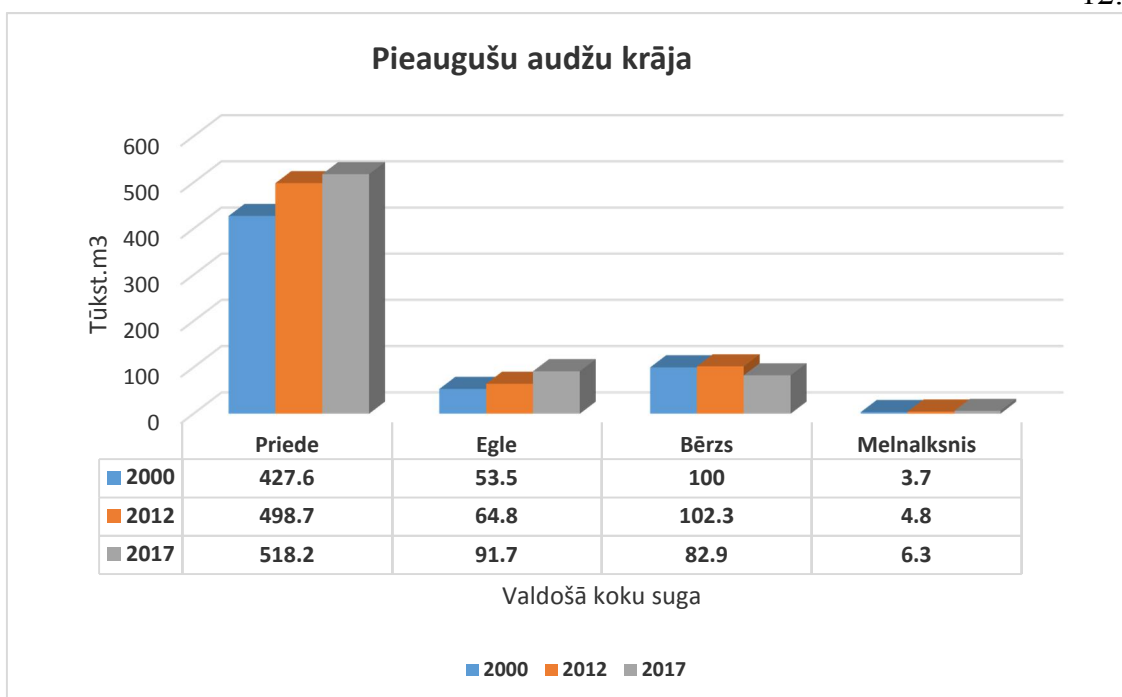
Pārējo sugu audzes aizņem nelielu daļu no kopējās platības tāpēc to vecuma struktūra netiek analizēta.

3.4. Audžu krāja un krājas tekošais pieaugums

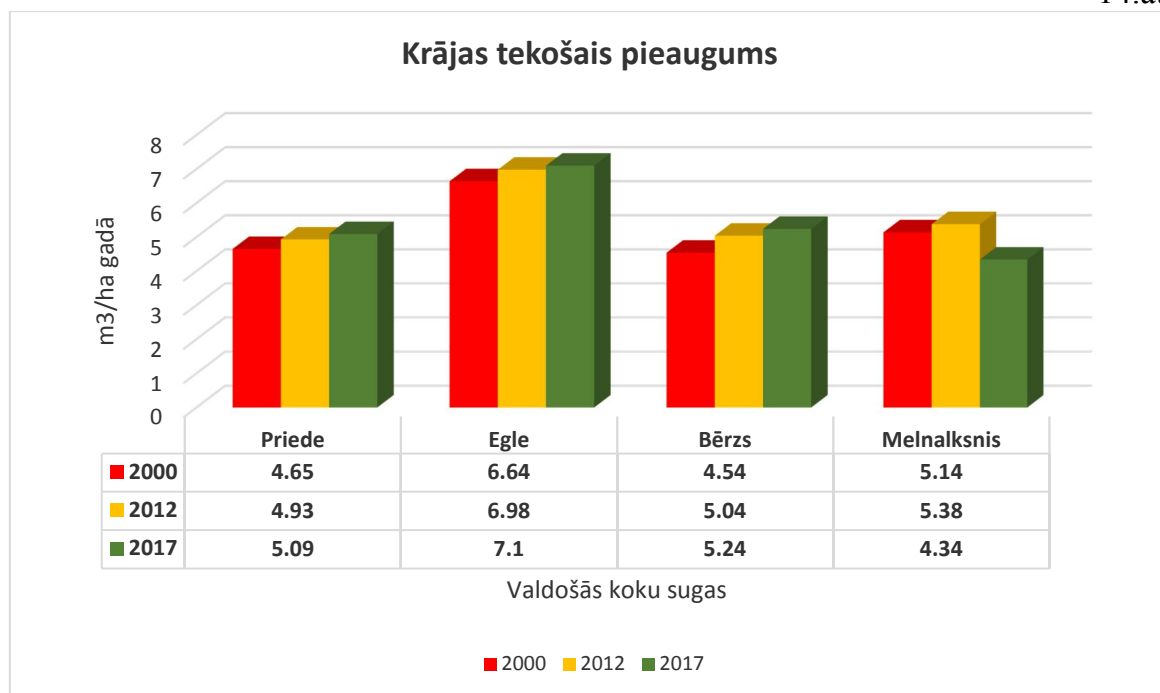
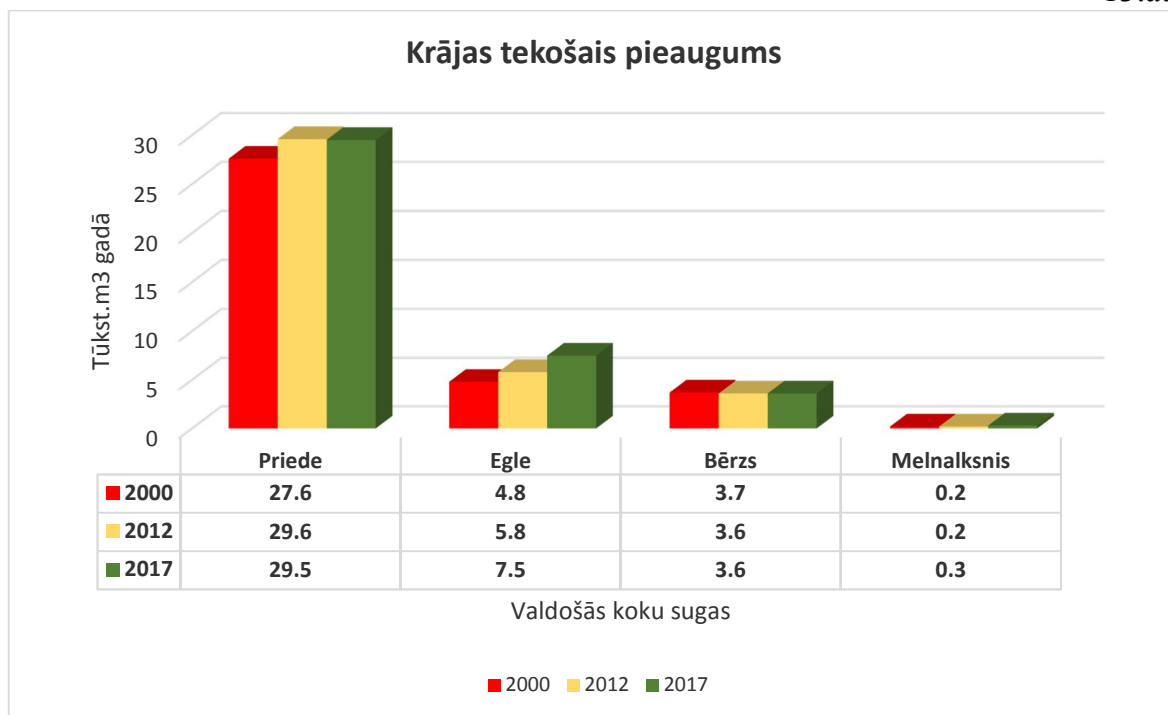
Kopējā audžu krāja Daugavas mežniecībā ir 1836.5 tūkst m³, kas ir par 46.5 tūkst. m³ vai 2.5% mazāk kā 2012.gadā. No nozīmīgākajām koku sugā pieaugusi egļu audžu krāja, samazinājusies priežu un bērzu audžu krājas, kam par iemeslu ir samazinājums kopējā sugu platībās (11.attēls).



Pieaugušu audžu krāja (715.8 tūkst.m³) pieaugusi par 4.0%. Visvairāk pārstāvēto koku sugu pieaugušu audžu krājas parādītas 12. attēlā.



Kopējais tekošais krājas pieaugums gadā ir 41.2 tūkst m³ (5.36 m³/ha), kas ir nedaudz pieaudzis salīdzinot ar 2012. gadu (attiecīgi 2012. gadā bija 39.6 tūkst. m³ un 5.16 m³). Tekošie krājas pieaugumi dominējošām valdošajām koku sugām parādīti 13. un 14.attēlā.



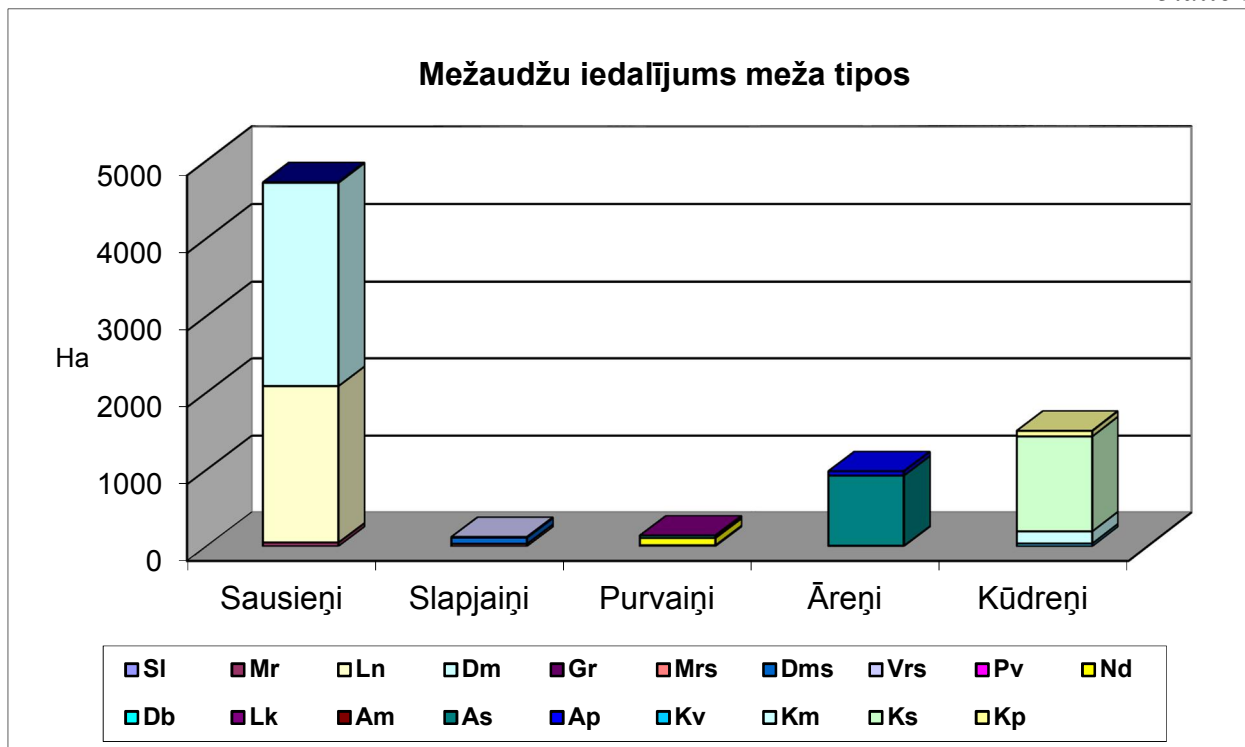
3.5. Meža tipi

6.tabula

Meža tips	Platība pa valdošajām koku sugām								Kopā	%	
	Priede	Egļe	Lapegļe	Bērzs	Melnalksnis	Apse	Baltalksnis	Pārējās sugas			
Sausieņi											
Sl	0.7									0.7	0.01
Mr	51.5									51.5	0.67
Ln	2022.0	0.7		8.2						2030.9	26.43
Dm	1931.7	459.4	3.3	200.4	0.4	24.3	12.2	0.3		2632.0	34.25
Vr	2.5	124.7		56.8		16.7	12.8	1.1		214.6	2.79
Gr		1.9		2.2						4.1	0.05
Slapjaini											
Mrs	33.4			0.6						34.0	0.44
Dms	62.2	10.1		7.5						79.8	1.04
Vrs		0.6		6.4	2.0					9.0	0.12
Purvaini											
Pv	16.5									16.5	0.21
Nd	79.1	0.2		14.3						93.6	1.22
Db		0.7		12.3	17.5		0.7			31.2	0.41
Lk					0.7					0.7	0.01
Āreņi											
Am	9.1									9.1	0.12
As	605.7	220.9		82.1	3.2	3.6				915.5	11.91
Ap		8.0		39.1	6.2	2.4	0.4			56.1	0.73
Kūdreņi											
Kv	39.2									39.2	0.51
Km	152.3			5.7						158.0	2.06
Ks	786.7	223.9		214.2	10.7					1235.5	16.08
Kp		6.4		40.0	25.5					71.9	0.94
Pavisam	5792.6	1057.5	3.3	689.8	66.2	47.0	26.1	1.4		7683.9	100.00

Daugavas mežniecībā meži vairāk par pusi (64.21%) no audzēm aug sausieņu meža tipu grupā ar dominējošo meža tipu – lāni un damaksni. Otrajā vietā pēc platības (19.58%) ir kūdreņi ar dominējošo meža tipu – šaurlapu kūdrenis.

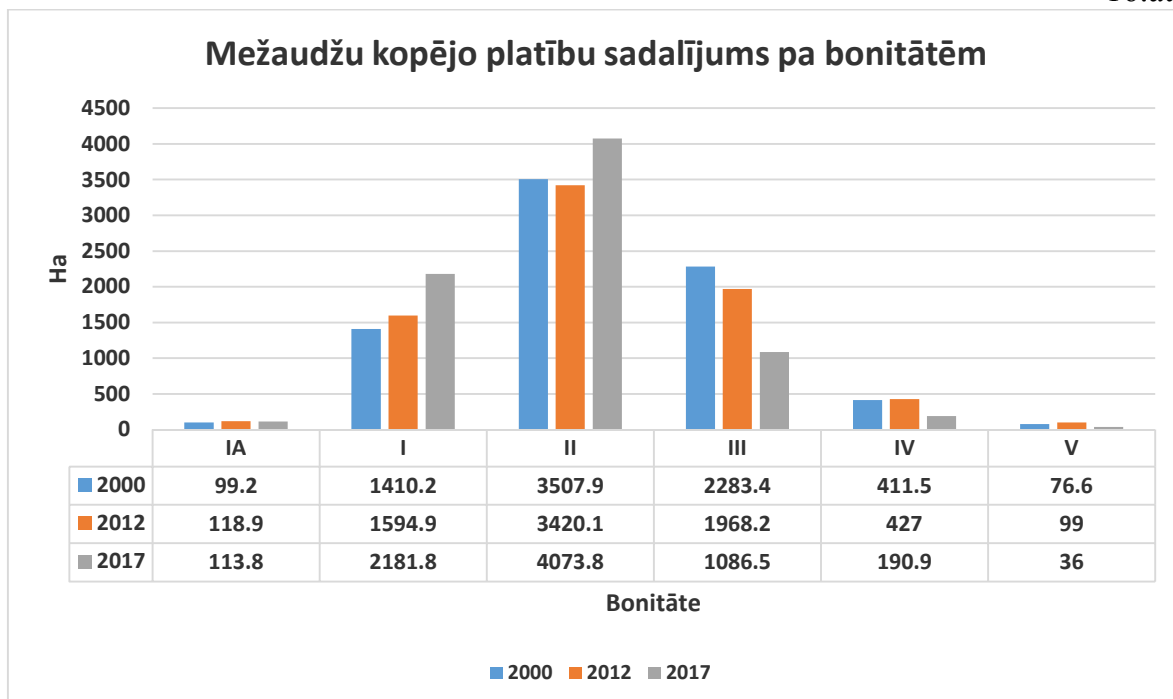
15.attēls



3.6 Audžu bonitātes

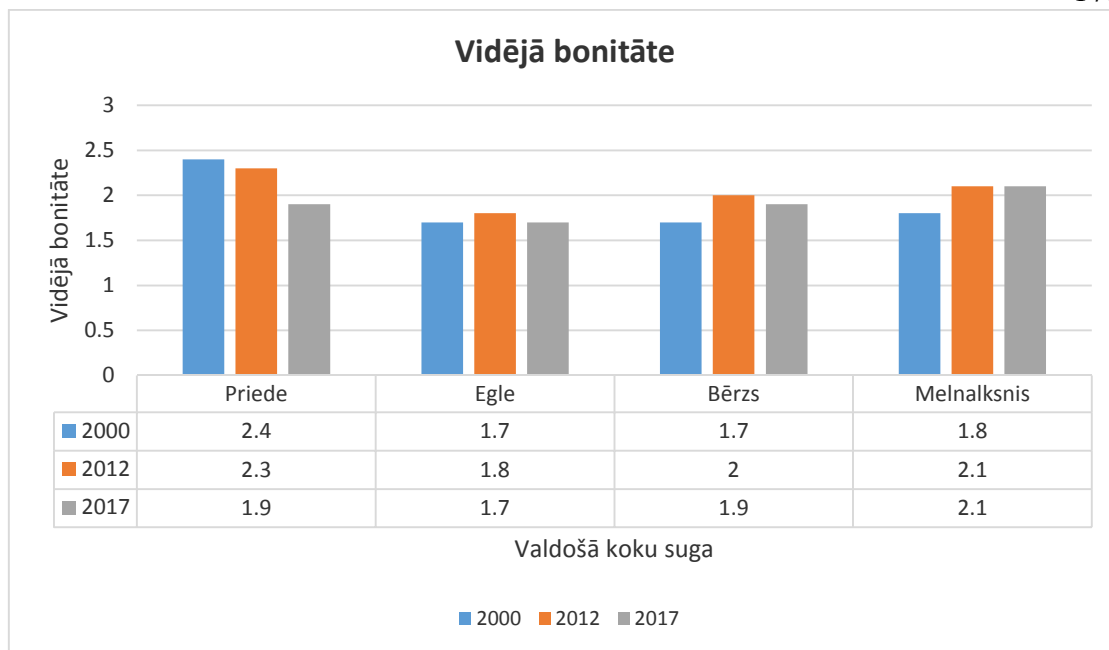
Bonitāte raksturo augšanas apstākļu labumu un ražību konkrētos augšanas apstākļos. Bonitāti nosaka pēc speciālām tabulām, vadoties pēc audzes valdošās sugas augstuma noteiktā vecumā. Vidējā bonitāte Daugavas mežniecībā ir 1.89, kas ir labāka kā 2012. gadā, kad tā bija 2.20.

16.attēls



Kā redzams no 17. attēla, augšanas apstākļi visvairāk uzlabojušies priežu audzēs. Atgriezoties pie 6.tabulas, kur apkopota informācija par meža tipiemi, un salīdzinot to ar 2012. gada informāciju, redzams, ka priežu mētrājs samazinājies par 1290 ha, bet priežu damaksnis palielinājies par 861 ha.

17.attēls



3.7. Oglekļa uzkrājums un piesaiste

Nozīmīga loma globālo klimata pārmaiņu ierobežošanai ir mežam. Mežs lielā mērā piesaista siltumnīcefekta gāzes, galvenokārt oglekļa dioksīdu (CO₂). CO₂ uzkrāšana un piesaiste mežā atkarīga no meža apsaimniekošanas kvalitātes. Pareizi kopts un savlaicīgi nocirsts mežs ar tai sekojošu kvalitatīvu meža atjaunošanu, piesaista daudz vairāk siltumnīcefekta gāzes, līdz ar to dodot ieguldījumu klimata pārmaiņu ierobežošanai.

Oglekļa uzkrājums mežaudzē un tā piesaiste aprēķināta atbilstoši Latvijas Siltumnīcas efekta gāzu inventarizācijas pārskata metodikai, kas pieejama Biedrības „PEFC Latvijas Padome” mājas lapā.

CO₂ uzkrājums un piesaiste Daugavas mežniecībā

8.tabula

Valdošā koku suga	Uzkrājuma, piesaistes vieta	Oglekļa uzkrājums		CO ₂ piesaiste	
		C, t/ha	Kopējais C t	CO ₂ , t/ha gadā	Kopējā CO ₂ t gadā
Priede	Stumbrs	52.92	306544	3.92	22703
	Vainags	18.52	107291	0.59	3405
	Virszemes biomasa	71.44	413835	4.51	26108
	Pazemes biomasa	22.86	132427	1.44	8355
	Kopā	94.30	546262	5.95	34463
Egle	Stumbrs	41.0	43358	5.21	5506
	Vainags	14.35	15175	0.78	826
	Virszemes biomasa	55.35	58533	5.99	6332
	Pazemes biomasa	17.71	18730	1.92	2026

	Kopā	73.06	77263	7.91	8358
Bērzs	Stumbrs	47.75	32938	4.80	3313
	Vainags	14.33	98.81	0.48	331
	Virszemes biomasa	62.08	42819	5.28	3644
	Pazemes biomasa	16.14	11133	1.37	948
	Kopā	78.22	53952	6.65	4592
Melnalksnis	Stumbrs	40.05	2651	3.58	237
	Vainags	12.02	795	0.36	24
	Virszemes biomasa	52.07	3446	3.94	261
	Pazemes biomasa	13.54	896	1.02	68
	Kopā	65.61	4342	4.96	329
Apse	Stumbrs	48.65	2287	2.80	132
	Vainags	14.60	686	0.28	13
	Virszemes biomasa	63.25	2973	3.08	145
	Pazemes biomasa	16.44	773	0.80	38
	Kopā	7969	3746	3.89	183
Baltalksnis	Stumbrs	37.58	981	2.02	53
	Vainags	11.27	294	0.20	5
	Virszemes biomasa	48.85	1275	2.22	58
	Pazemes biomasa	12.70	331	0.58	15
	Kopā	61.55	1606	2.80	73
Pārējās sugas	Stumbrs	19.25	90	4.19	20
	Vainags	5.78	27	0.42	2
	Virszemes biomasa	25.03	117	4.61	22
	Pazemes biomasa	6.51	31	1.20	6
	Kopā	31.54	148	5.81	28
	Pavisam kopā		687319		48026

3.8. Meža infrastruktūra

Meža infrastruktūra ietver meža ceļus, meliorācijas grāvjus, kvartālstigas, robežstigas un robežzīmes.

3.8.1. Ceļi

Daugavas mežniecībā uzskaitīti visi ceļi, kas iekļaujas apsaimniekotajās zemēs. Ceļi iedalīti divās kategorijās:

- Meža ceļi - meža ceļi ar izbūvētu klātnei, ar izveidotu vai neizveidotu segu, kā arī dabiskās brauktuves, kuru platums pārsniedz 4 m;
- Dabiskās brauktuves – meža ceļi, kuriem ir transporta nozīme jebkurā gada laikā.

Nav uzskaitītas atsevišķos gada laikos braucamās stigas, grāvju atbērtnes un sīkie meža ceļi, kuri nav izbraucami ar kokvedēju autotransportu.

Meža ceļu apjomi pa mežsargu apgaitām norādīti 9. tabulā.

9.tabula

Apgaita (plānošanas vienība)	Meža ceļš		Dabiska brauktuve	
	garums, km	stāvoklis	garums, km	stāvoklis
1. Selēku	33.6	labs	10.3	apmierinošs
2. Upes	16.5	labs	4.5	apmierinošs
3. Kalnāju	22.1	labs	7.1	apmierinošs
4. Sila	54.0	labs	5.7	apmierinošs
5. Riesta	41.9	labs	8.5	apmierinošs
Kopā	168.1		36.1	

Daugavas mežniecībā kopējais ceļu garums ir 204.2 km, kas uz 100 ha meža fonda zemēm sastāda 2,50 km. Salīdzinot ar 2012. gadu, meža ceļu garums palielinājies par 16.4 km. Šajā periodā izbūvēts meža ceļš Riesta apgaitā 0.7 km garumā. Uzlabota ceļa klātne 15.7 km garumā.

3.8.2. Meža meliorācija

Pēc meža inventarizācijas datiem kopējais grāvju garums ir 193.6 km, no tiem:

- Meža meliorācijas grāvji ar atbērti – 118.7 km;
- Meža meliorācijas grāvji pa zemes gabalu ārējām robežām – 28.2 km;
- Meža meliorācijas grāvji bez atbērtnes – 46.7 km.

Meža meliorācijas sistēmas stāvoklis ir apmierinošs.

10.tabula

Apgaita (plānošanas vienība)	Meža meliorācijas grāvju garums, km		
	Ar atbērti	Robežgrāvji	Bez atbērtnes
1. Selēku	5.9	17.8	7.6
2. Upes	15.5	0.9	17.5
3. Kalnāju	38.7	3.5	9.4
4. Sila	28.5	1.2	3.6
5. Riesta	30.1	4.8	8.6
Kopā	118.7	28.2	46.7

3.8.3. Kvartālstīgas, robežstīgas un robežzīmes.

Mežniecībā uzskaitīti infrastruktūras objekti pa apgaitām. Dati doti 11. tabulā.

11.tabula

Apgaita (plānošanas vienība)	Meža stīgas, km	Robežu garums, km		Robežzīmju skaits, gab
		pa mežu	pa dab.robežām	
1. Selēku	19.7	17.5	70.1	455
2. Upes	30.3	23.8	27.1	203
3. Kalnāju	17.3	10.6	40.9	282
4. Sila	18.6	2.5	17.2	36
5. Riesta	21.9	9.6	20.7	98
Kopā	107.8	64.0	176.0	1074

3.9. Meža bojājumi

Daugavas mežniecībā meža bojājumu apjomi ir nelieli. 2016. gadā konstatēta smecernieku bojāta meža kultūra 1.5 ha platībā un lieku virsūdeņu bojāta platība 0.9 ha platībā. 2015. gadā konstatēti pārnadžu būtiski bojājumi 2.1 ha platībā.

3.10. Meža nekoksnes vērtības

Meža nekoksnes vērtības var iedalīt divās daļās – pirmajā tās, kas saistītas ar mežu (medījamie dzīvnieki, savvaļas augi, derīgie izrakteņi) un otrajā – rekreatīvās, vidi stabilizējošās un ekoloģiskās vērtības.

3.10.1. Medījamie dzīvnieki

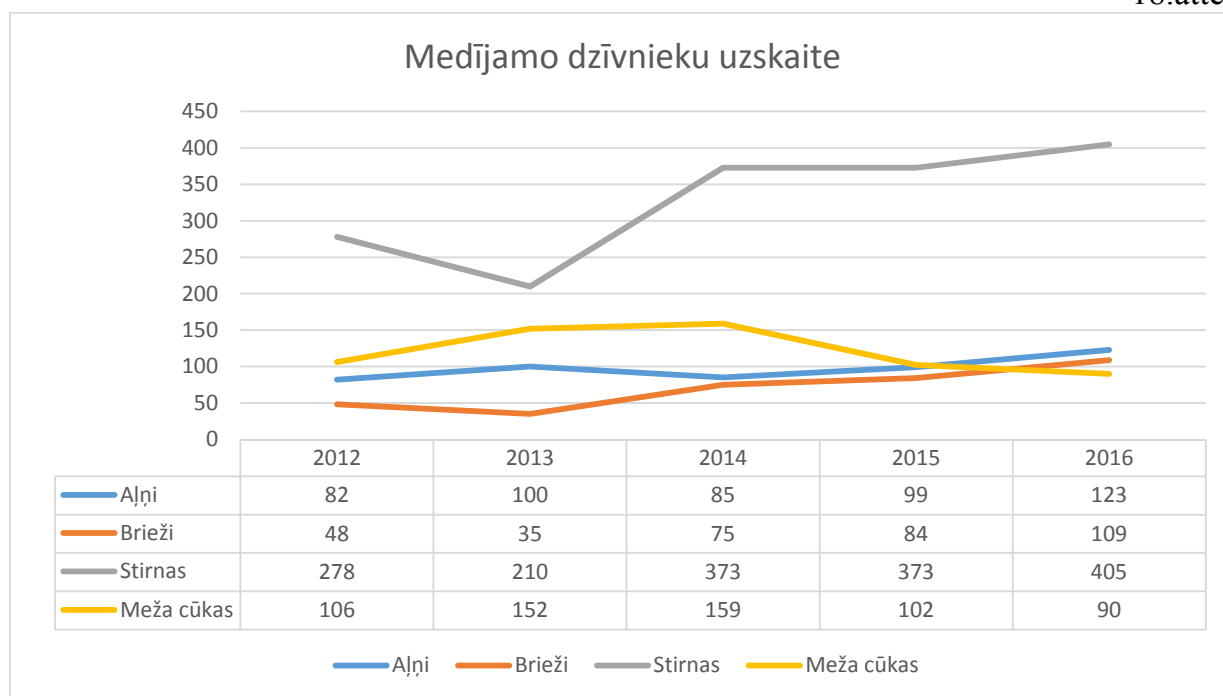
Daugavas mežniecībā visa teritorija ir piemērota medību organizēšanai. Medību tiesības uz sadarbības līgumu pamata ir iznomātas un līgumi ir noslēgti ar trijiem mednieku kolektīviem:

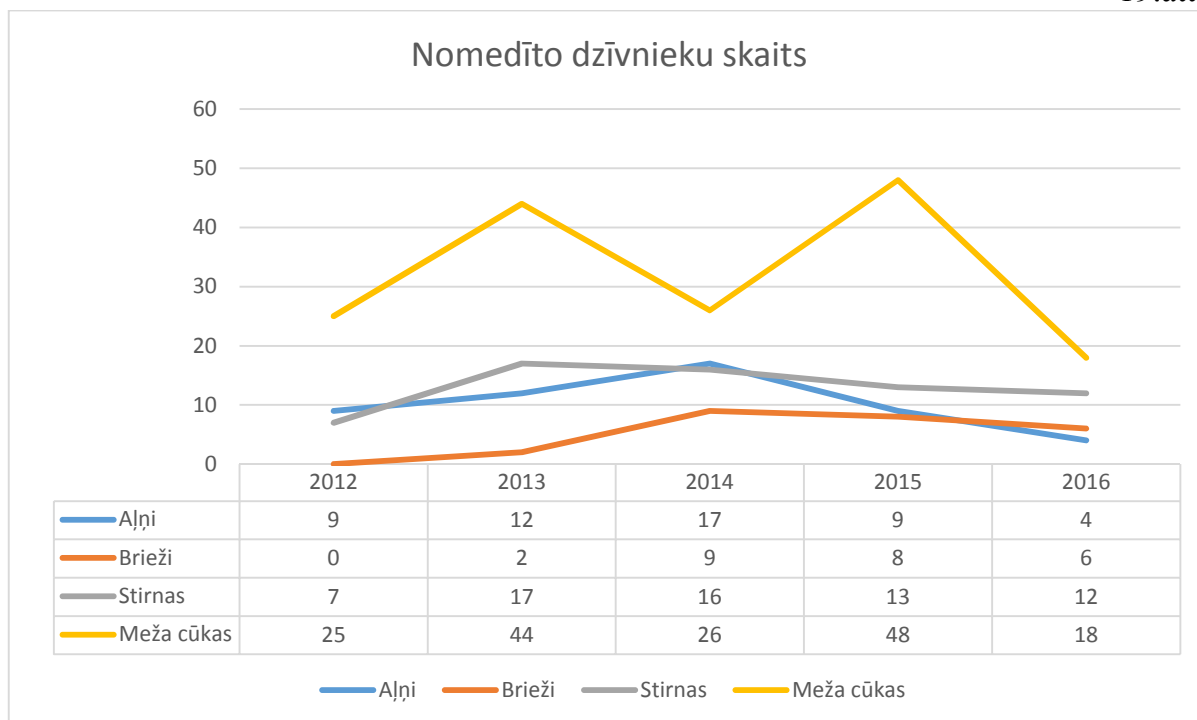
12.tabula

№	Mednieku formējums	Kvartāli	Platība, ha
1.	Medību biedrība "Rīgas meži"	1-13; 15-22; 92-124; 132-133; 138-140; 144-146; 150-152; 155-231	3810
2.	Mednieku klubs „MK-4”	25-34; 125-131; 134-137; 142-143; 147; 148; 153; 154	820
3.	Medību biedrība "Rīgas meži" - Baldone	246; 249-326; 328-340; 342-352; 357-366; 372-376	3509

Valsts meža dienests, atbilstoši likumdošanai, veic meža dzīvnieku uzskaiti un nosaka lielāko pieļaujamo nomedījamo dzīvnieku skaitu. Dzīvnieku skaita izmaiņu dinamika dota 18.attēlā, bet nomedītais dzīvnieku skaits 19. attēlā

18.attēls





Mežniecībā kopumā pieaug medījamo dzīvnieku negatīvā ietekme. Tas saistīts ar dzīvnieku blīvuma palielināšanos. Pārnadži galvenokārt nodara bojājumus priežu un egļu jaunaudzēs. Tāpēc būtu jāpalielina medību intensitāte, jo pēdējā medību sezonā nomedīs no limita tika 15% aļņu, 30% briežu, 15% stirnu un 21% mežacūku.

3.10.2. Savvaļas augi

Daugavas mežniecībā ikvienam ir atļauts vākt ogas, sēnes un tos savvaļas augus, kuru vākšana nav aizliegta sugu aizsardzības dēļ.

Mežniecības teritorijā vidēji gadā iespējams ievākt sekojošus savvaļas ogu un sēņu vairumus”

- dzērvenes – 133 t;
- zilenes – 60 t;
- mellenes – 866 t;
- brūklenes – 526 t;
- sēnes – 27 t.

3.10.3. Derīgie izrakteņi

Daugavas mežniecības 186-188; 197, 198 kvartālos atrodas valsts nozīmes dolomītu ieguves atradne. Kopējie iegūstamie resursi ir 6783,46 tūkst. m³ dolomīta, no kuriem var ražot būvkaļķi, dolomīta miltus vai šķembas. Pašreiz dolomīta ieguvi SIA ”Rīgas meži” neplāno.

3.10.4. Rekreatīvas iespējas

Daugavas mežniecības teritorijai pieguļ divas pilsētas – Ogre un Ikšķile. Šo pilsētu iedzīvotāji, kā arī Rīgas pilsētas un lauku iedzīvotāji mežus intensīvi izmanto ogošanai un sēņošanai.

Visintensīvāk apmeklēts tiek Dabas parks „Ogres Zilie kalni”, sevišķi vasaras periodā ap Dubkalnu ūdenskrātuvi, gan arī visa teritorija ziemas periodā tiek izmantota slēpošanai, ir izveidotas speciālas slēpošanas trases.

Vēl slēpošanai tiek izmantota Ratakalna slēpošanas trase (365, 366 kv.), kur ir sagatavota trase slēpošanai slidsolī.

Kā pastaigu taka tiek izmantots ceļš ap Briežu dārzu, kur dārza iekšpusē var novērot briežus un stirnas.

Pašā Briežu dārza teritorijā iekļūt un zvērus vērot var tikai iepriekš piesakoties un SIA „Rīgas meži” darbinieka pavadībā.

Ikšķiles pilsētas iedzīvotājiem ir 125. kvartālā izveidota Ikšķiles aktīvā atpūtas taka. Vēl pilsētas iedzīvotāji vasarā apmeklē Selēku ezeru (15 kv.).

3.11. Dabas vērtības

3.11.1. Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas

Daugavas mežniecības teritorijā atrodas dabas parks „Ogres Zilie kalni” ar kopējo platību 312 ha, tai skaitā SIA „Rīgas meži” īpašumā – 263.93, tai skaitā mežs 258.53 ha. Dabas parks dibināts 2004. gadā un tai pat gadā tas iekļauts NATURA 2000 teritoriju tīklā. Dabas parks izveidots, lai aizsargātu Ogres Zilo kalnu osu grēdu, tai raksturīgās vērtības un īpatnējo ainavu.

Teritorijai noteikti sekojoši apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi:

- 1) Saglabāta Zilo kalnu osu grēdas ekosistēma ar tai raksturīgo biotopu un sugu kompleksu, un nodrošināta tā ilgtspēja; saglabātas tipiskās osu ainavas un to struktūra.
- 2) Nodrošināta daudzfunkcionāla teritorijas izmantošana dabas izziņai, atpūtai un sportam, optimāli sabalansējot dabas aizsardzības un rekreācijas funkcijas; teritorijā tiek attīstīta infrastruktūra, kas nodrošina saudzīgu un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu sabiedrības atpūtai un izglītošanai.
- 3) Nodrošināta dabas parka pārvaldīšana un apsaimniekošana atbilstoši aizsargājamās teritorijas izveidošanas mērķim, tai skaitā nodrošināta pastāvīga teritorijas uzraudzība.

Dabas parkam 2011. gadā izstrādāts dabas aizsardzības plāns un sagatavoti priekšlikumi dabas parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektam, bet tie nav pieņemti.

Lai nodrošinātu Dabas parka „Ogres Zilie kalni” teritorijas infrastruktūras objektu izbūvi un to turpmāko apsaimniekošanu, SIA „Rīgas meži” 08.06.2011. ir noslēgusi zemes nomas līgumu uz 30 gadiem ar Ogres un Ikšķiles novadu pašvaldības aģentūru „Ogres un Ikšķiles tūrisma attīstības aģentūra”.

3.11.2. Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas tikai īpaši retu sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzībai. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu.

Mikroliegumu veidošanu nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums, Meža likums un tiem pakārtotie normatīvie akti. Nozīmīgākie no tiem ir:

- Ministru kabineta noteikumi Nr. 45 (02.02.2001.) „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”
- Ministru kabineta noteikumi Nr.421 (05.12.2000.) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.

Daugavas mežniecības teritorijā ir izdalīti sekojoši mikroliegumi un to buferzonas:

13.tabula

Mikrolieguma nosaukums	Platība, ha	
	Meža zemju	Meža
Aizsargājams putns - mednis	1.23	1.19
Buferzona ap medņu liegumu	34.02	32.24
Aizsargājams putns – zivju ērglis	5.73	4.99
Buferzona ap zivju ērgļa liegumu	17.15	15.73
Kopā	58.13	54.15

3.11.3. Īpaši aizsargājami meža iecirkņi

Līdz atbildīgās valsts institūcijas lēmuma pieņemšanai par mikrolieguma izveidošanu vai par īpaši aizsargājama meža iecirkņa statusa atcelšanu saglabāti šādi Meža valsts reģistrā reģistrēti īpaši aizsargājami meža iecirkņi:

14.tabula

Īpaši aizsargājams meža iecirknis	Platība, ha	
	Meža zemju	Meža
Bioloģiski vērtīga mežaudze	69.11	65.51

3.11.4. Aizsargjoslas

Aizsargjoslu likums nosaka vides un dabas resursu aizsargjoslas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas vides saglabāšanā un dabas resursu saprātīgā izmantošanā. To galvenais uzdevums ir samazināt antropogēno ietekmi uz Baltijas jūru, upēm, ezeriem, mitrzemēm un apdzīvotām vietām. Meža valsts reģistrā reģistrēti īpaši aizsargājami meža iecirkņi:

15.tabula

Aizsargjoslas nosaukums	Platība, ha	
	Meža zemju	Meža
Aizsargjosla ap pilsētām	210.44	204.67
Ūdenstilpju/teču, mitrzemju a /Ierobežojuma josla	81.22	65.46
Kopā	291.66	270.13

3.11.5. Papildus aizsargājami nogabali

Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību mežos un nodrošinātu izdzīvošanas iespējas retām un apdraudētām sugām, kurām ir specifiskas prasības pret dzīvesvietu, kur mežs pastāv jau ilgu laiku un saimnieciskā darbība nav veikta, vai veikta ar mazu intensitāti Rīgas mežos ir noteikta kārtība (16.12.2015. SIA “Rīgas meži” Valdes lēmums Nr.22) šo vietu identifikācijai.

Dabā 2016. gadā tika apsekotas visas pāraugušās mežaudzes (P≥141 gads, E≥121 gads, B≥91 gads, A≥61 gads, Ma≥91 gads) un Oz, Os, Lie pieaugušās audzes.

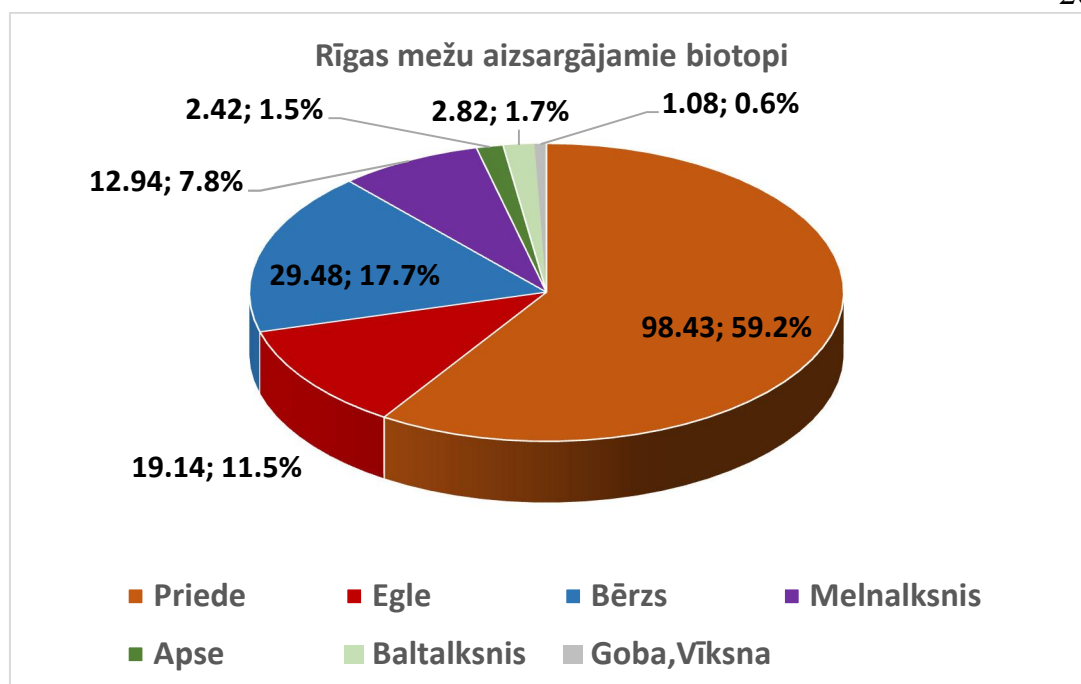
Katram nogabalam tika noteikta bioloģiski vērtīgu struktūru sastopamība nogabalā:

- Bioloģiski veci koki >10 gab./ha;
- Izteikta dažādvecuma audze;
- Platlapju koku sastopamība (vismaz 2 platlapju sugas 1. stāvā)
- Atvērumi vainaga klājā (pašizretināšanās);
- Sausi koki, stubeņi (>25cm) >5 gab./ha;
- Kritālas (>25cm) > 5 gab./ha;
- Koki ar dobumiem >10 gab./ha;
- Pārplūstoši laukumi;
- Ciņi ap koku pamatnēm;
- Koku stumbri apauguši ar sūnām augstāk par 2m;
- Īpaša sugas - indikatorsugas vai speciālistsugas (rakstu ķērpis, plaušķērpis, sveķotājkoksngrauzis, vārpsriņgliemeži u.c.);
- Izteikts reljefs (kāpa, nogāze, grava);
- Atbilstība aizsargājamam biotopam.

Izvērtējot apsekotos nogabalus, tiek ņemtas vērā uzņēmuma ekonomiskās intereses, sabalansējot tās ar sabiedrības sociālajām un ekoloģiskajām interesēm. Lēmumu par nogabala iekļaušanu SIA “Rīgas meži” bioloģiski vērtīgu mežaudžu sarakstā pieņem argumentēti vienojoties dabas aizsardzības speciālistam, nogabalu apsekojušajam meža plānošanas speciālistam un mežzinim.

Par “Rīgas meži” aizsargājamiem biotopiem atzīti 67 nogabali ar meža platību – 166.3 ha. Šo biotopu iedalījums pa valdošajām koku sugām (ha un %) dots 18. attēlā.

20.attēls



Mežsaimnieciskā darbība šajos biotopos ir aizliegta.

3.11.6. Saimnieciskās darbības ierobežojumi

Katram meža nogabalam Meža valsts reģistrā ir noteikts saimnieciskās darbības ierobežojums. Reģistrētais ierobežojums izriet no aizsardzības pazīmes nogabalā. Aizsardzības pazīmes ir divu veidu ar atšķirīgu reģistrēšanas principu:

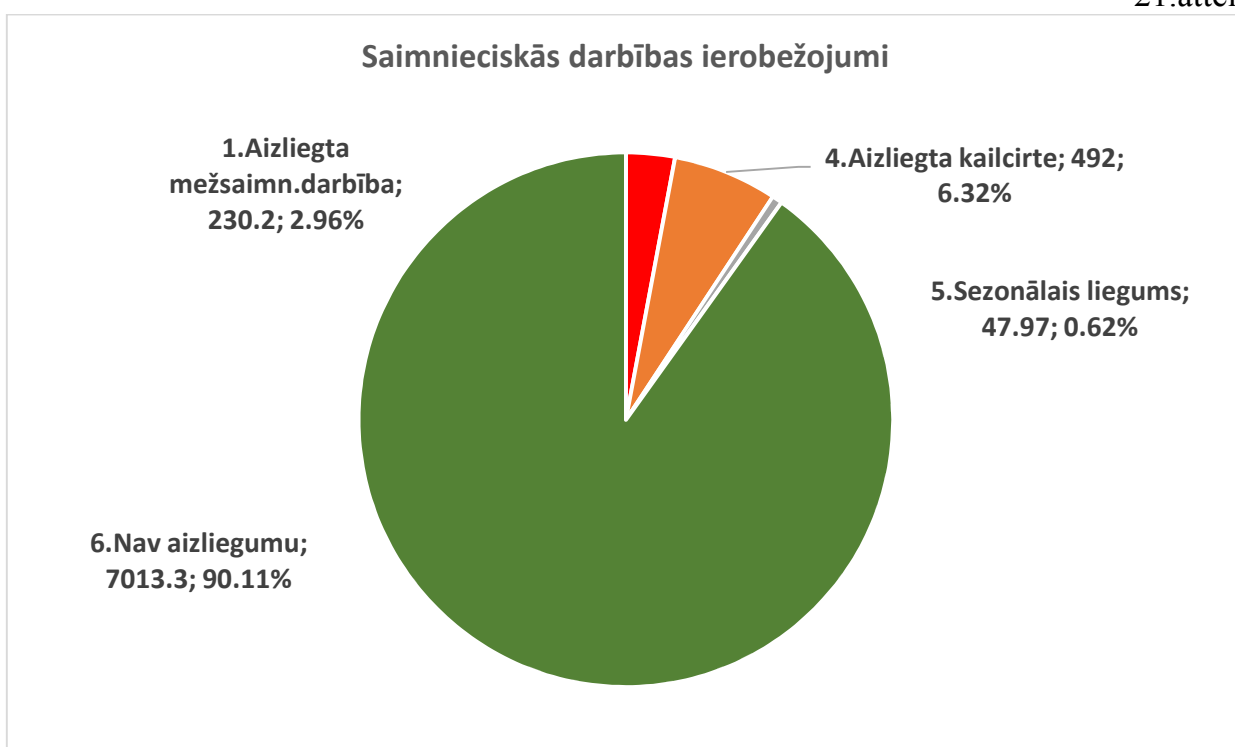
- Īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un mikroliegumu buferzonām, kuru reģistru uztur Dabas aizsardzības pārvalde, un Meža valsts reģistrā tās tiek automātiski pārņemtas no Pārvaldes datu bāzes "Ozols";
- Aizsargjoslām un īpaši aizsargājamiem meža iecirkņiem aizsardzības pazīmju reģistru uztur Valsts meža dienests.

Ir seši saimnieciskās darbības ierobežojuma veidi:

- 1. Aizliegta mežsaimnieciskā darbība;
- 2. Aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte;
- 3. Aizliegta galvenā cirte;
- 4. Aizliegta kailcirte;
- 5. Sezonāli aizliegta mežsaimnieciskā darbība;
- 6. Nav mežsaimnieciskā darbības aizliegumu.

19. attēlā parādīta Daugavas mežniecības saimnieciskās darbības ierobežojuma struktūra. Meža valsts reģistra dati papildināti, pievienojot Rīgas mežu aizsargājamās biotopus 166.3 ha platībā ierobežojumam, kur aizliegta saimnieciskā darbība.

21.attēls



3.11.7. Saglabājamie meža struktūras elementi

Meža struktūras elementi ir: cirmās saglabājamie koki, atmiruši koksne, koki ar lielām putnu ligzdām, alu sistēmas, mitras ieplakas, avoti, meža robežmalas ar nemeža ekosistēmu un citas.

Uzskaitītie meža struktūras elementi tiek apzināti cirmsas sagatavošanas periodā. Cirsma izstrādes laikā tiek kontrolēta šo elementu saglabāšana.

4. Plānotie meža apsaimniekošanas pasākumi periodam līdz 2026. gadam

Meža apsaimniekošanas darbu plānošana balstīta uz vides aizsardzības un rekreācijas platību identifikāciju un šo platību aizsardzību, meža infrastruktūras attīstības vērtējumu un konkrētu meža apsaimniekošanas pasākumu plānošanu katram gadam.

4.1. Galvenā cirte

4.1.1. Galvenās cirtes tāmes aprēķina pamatprincipi

Galvenās cirtes tāme aprēķināta Daugavas mežniecības aprēķinā iekļautas tās mežaudzes, kur saimnieciskās darbības ierobežojums atļauj veikt kailcirti vai izlases cirti (ierobežojums 4-6).

Tāmes aprēķinā nav iekļautas mežaudzes kas atrodas Dabas parka "Ogres Zilie kalni" teritorijā.

Galvenās cirtes tāme aprēķināta pēc platības (ha) turpmākajiem 10 gadiem katrai valdošajai koku sugai, piemērojot Moisejeva algoritmu:

$$\max x_a = \min_k \left[\frac{1}{k} \left(\sum_{i=1}^k l_i + c \times l_{k+1} \right) \right], \quad k=1 \dots N, \quad \text{kur}$$

$\max x_a$ - aprēķinātā cirsmas valdošai sugai un bonitāšu grupai desmitgadē ha, kas pie konkrētā vecuma koku sadalījuma ir maksimāli iespējamā;

x_1, x_2, \dots, x_N - aprēķinātā cirsmas pirmajā, otrajā u. tt. desmitgadē;

l_1, l_2, \dots, l_{N+1} - mežaudžu platības pa vecuma pakāpēm, sākot vecuma pakāpju numerāciju ar pieaugušām audzēm;

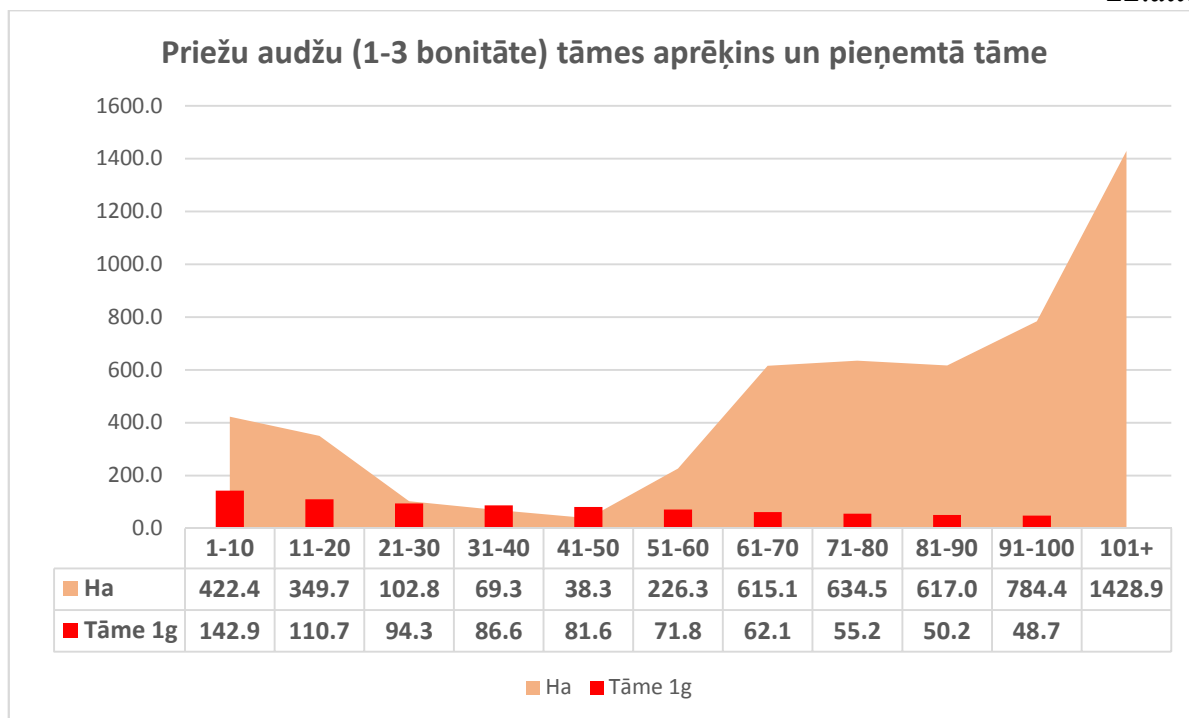
c - koeficients, kas raksturo iepriekšējās desmitgades to platības daļu, kas 5 gados pāriet nākošajā desmitgadē. Tāmes aprēķinā pieņemts nosacījums, ka $c=0$.

Cirmsas pieņemšanā Moisejeva algoritms klasiskā veidā nekalpo kā pieņemtā cirsmas, kad $\max x_a = \min x_i$, jo pretējā gadījumā turpināsies nepamatoti liels pieaugušu un pāraugušu audžu īpatsvara pieaugums, tādējādi pazeminoties meža kā kapitāla vērtībai.

Skuju koku audzēs, parasti, pieņem cirsmu x_6 , kas pēc būtības nozīmē vienmērīgu nesamazinātu galveno cirti turpmākos 60 gadus (tā ir arī 2.cirsmas pēc vecuma). Lapu koku audzēs, parasti, pieņem cirsmu x_2 , kas nozīmē nesamazinātu galveno cirti turpmākos 20 gadus (cirsmas pēc 1.vecuma).

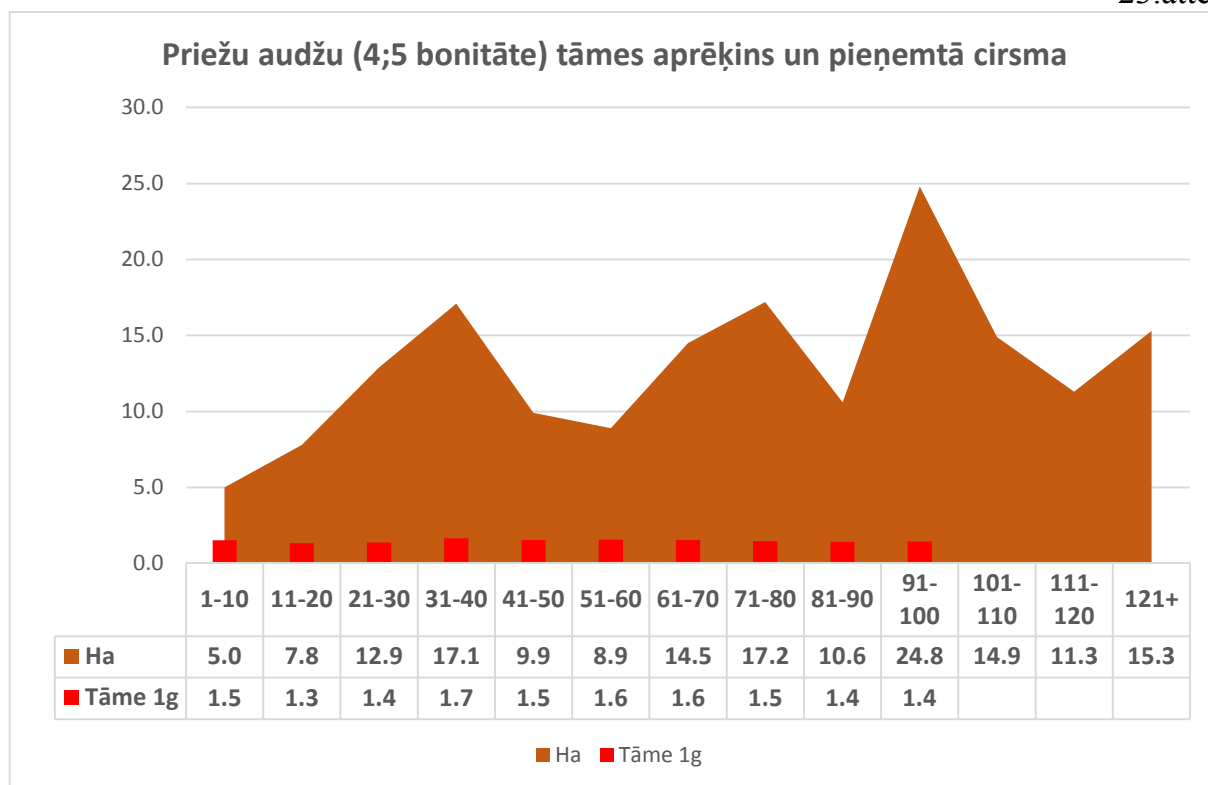
4.1.2. Tāmes aprēķins un pieņemtā cirsmas

20. līdz 26. attēlos katrai valdošajai koku sugai parādītas audžu platības pa vecuma desmitgadēm un aprēķinātā cirsmas sākot ar x_1 . Zem attēla Norādīta pieņemtā cirsmas un dots pieņemtās cirsmas pamatojums.



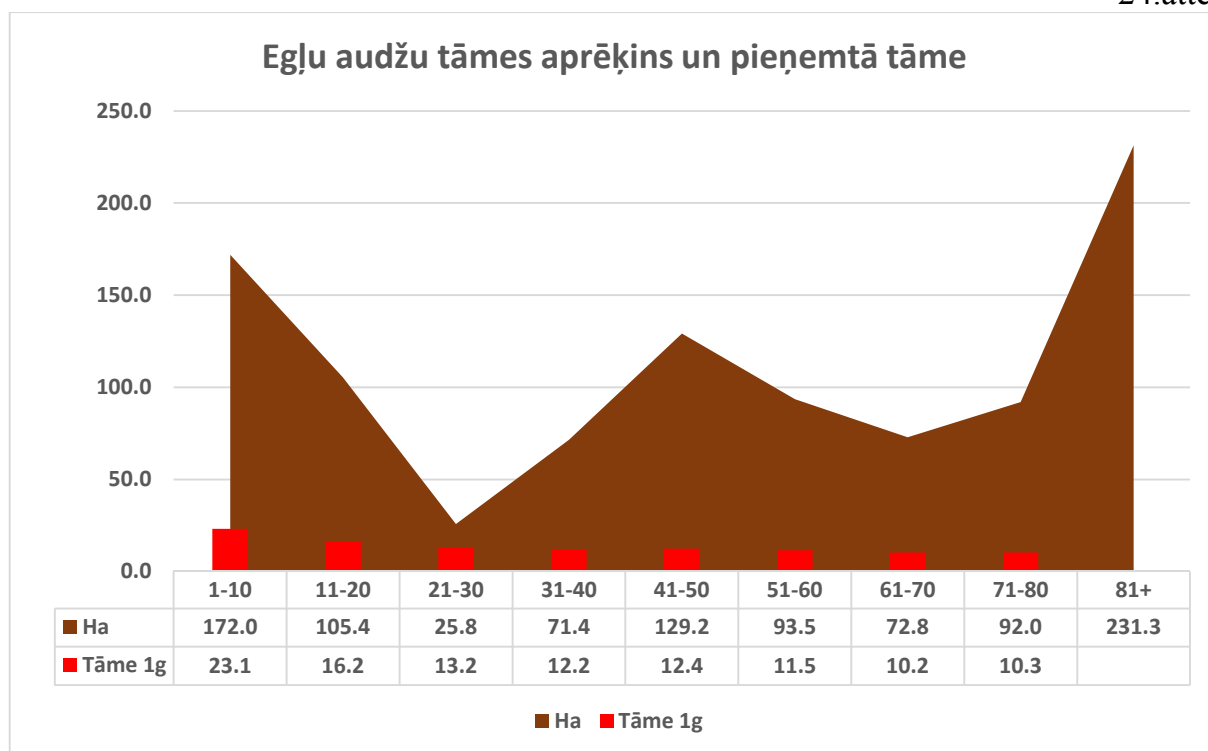
Pieņemtā cirsuma – $X_6 = 71.8$ ha gadā.

Uz doto brīdi pieaugušo audžu platības sastāda 27.0%. Cērtot ar intensitāti 71.8 ha gadā (kailcirti – 69.7 ha gadā), pieaugušo audžu īpatsvars pēc 10 gadiem palielināsies par 87 ha un būs 28.7 %.



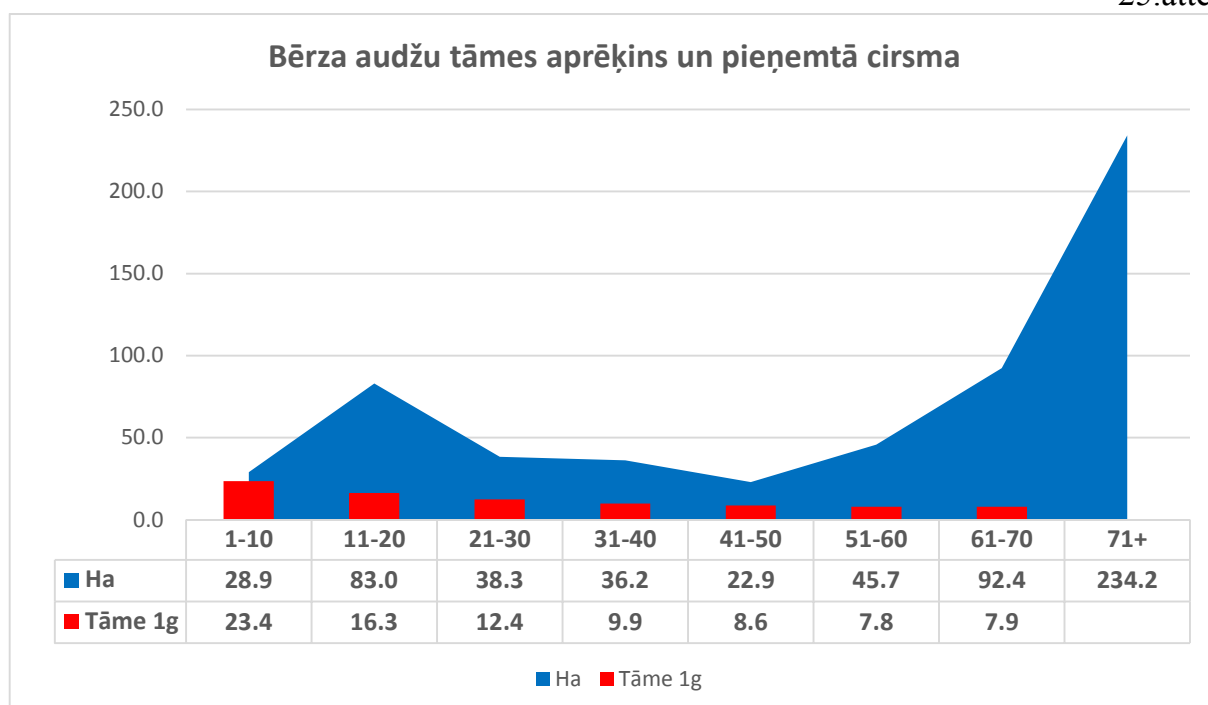
Pieņemtā cirsuma – $X_6 = 1.6$ ha gadā.

Pieaugušo audžu īpatsvars ir 9%. Ar šādu kailciršu apjomu iespējams priežu audzes vienmērīgi cirst nepārtraukti.



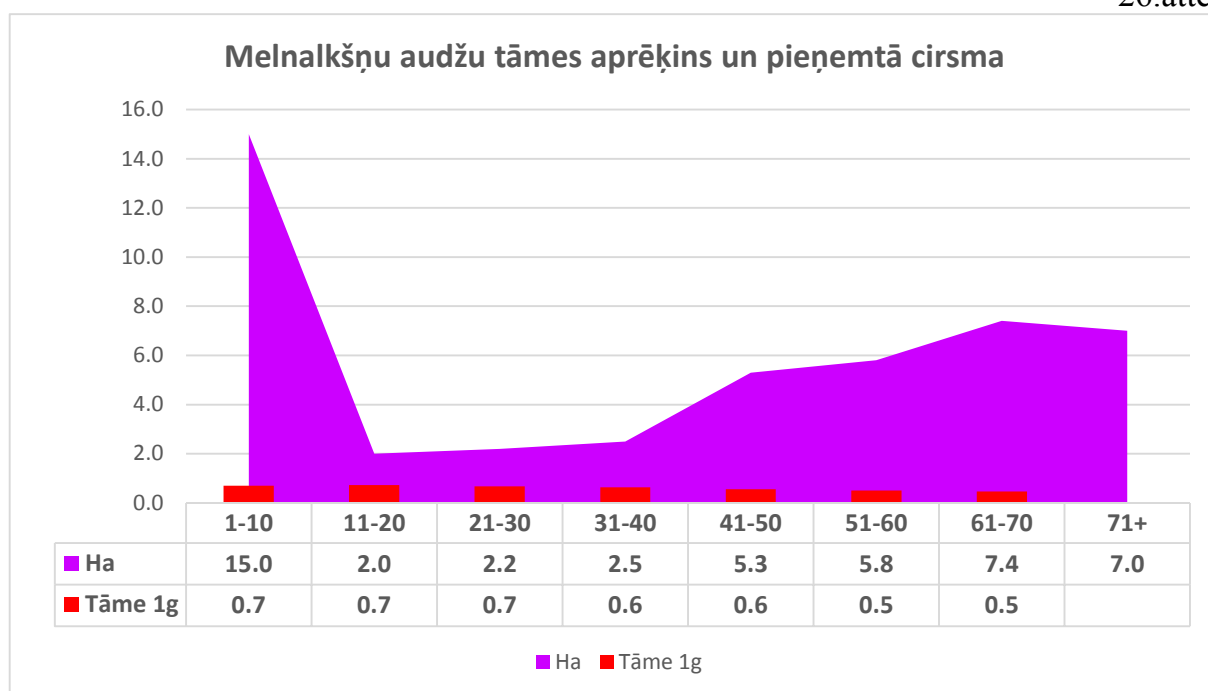
Pieņemtā cirsma – $X_6= 11.5$ ha gadā.

Pieaugušu audžu īpatsvars – 23.3%. Egļu audzes uzskatāmas par riska audzēm, tāpēc pieļaujama to savlaicīgāka ciršana. Tomēr pieaugušo audžu īpatsvars pēc 10 gadiem būs 22.2%.



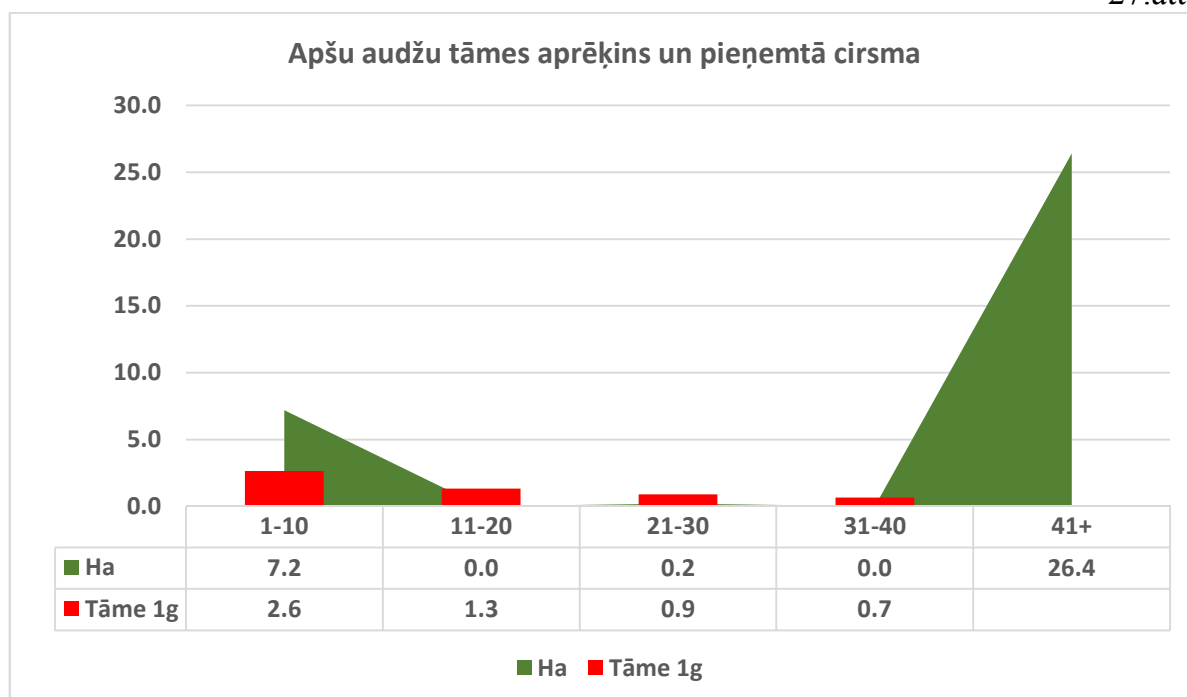
Pieņemtā cirsma – $X_2= 16.3$ ha gadā.

Pieaugušu audžu īpatsvars ir 40.3%. Lai audzes nezaudētu savu kvalitāti, pieņemtā cirsma paredz pieaugušās audzes cirst 20. gadu laikā. Cērtot ar šādu intensitāti, pieaugušo audžu platība pēc 10 gadiem samazināsies tikai par 10.3% un būs 30.7%.



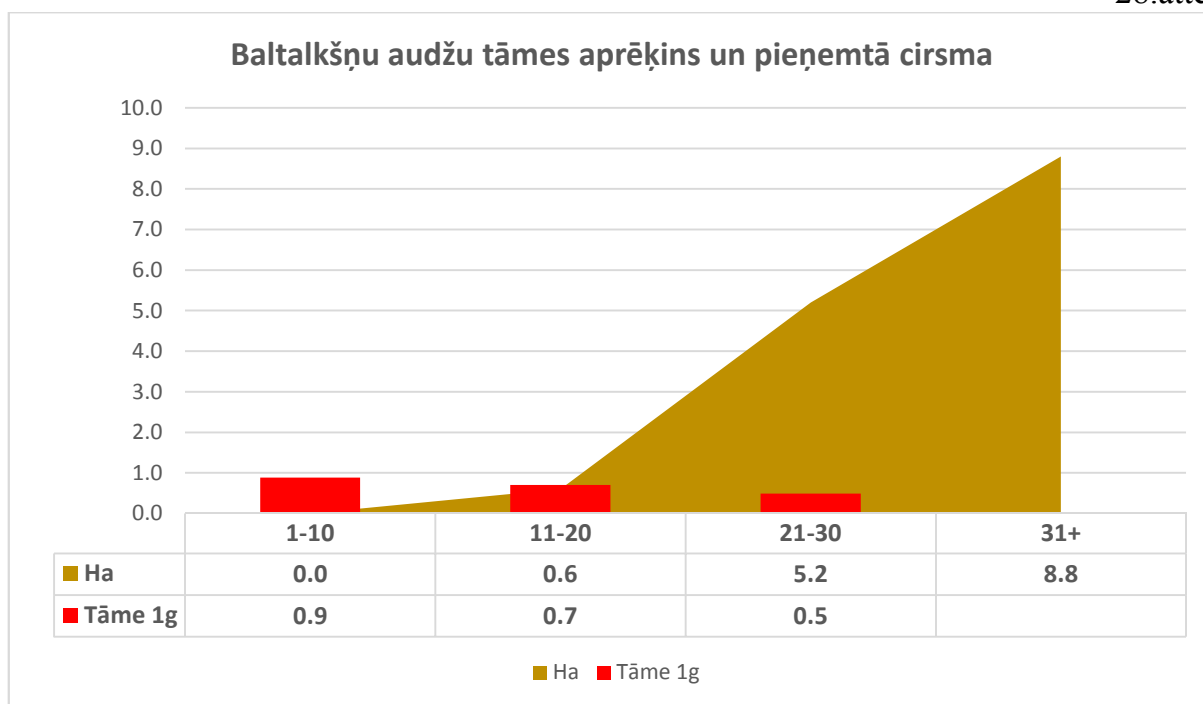
Pieņemtā cirksma – $X_2 = 0.7$ ha gadā.

Pieaugušu audžu īpatsvars ir 14.8%. Pēc 10 gadiem tas būs 17.8%.



Pieņemtā cirksma – $X_2 = 1.3$ ha gadā.

Pieaugušu audžu īpatsvars ir 78.1%. Lai audzes nezaudētu savu kvalitāti, pieņemtā cirksma paredz pieaugušās audzes nocirst 20. gadu laikā.



Pieņemtā cirsma – $X_2 = 0.7$ ha gadā.

Pieaugušu audžu īpatsvars ir 60.3%. Baltalkšņu audžu apjomi iecirknī ir nenozīmīgi.

Pēc tam, kad galvenajā cirtē cirsma ir pieņemta, tā tiek sadalīta kailcirtēs un izlases cirtēs proporcionāli pieaugušajām un vecākām audzēm, atbilstoši tur kur atļauta kailcirtē un kur atļauta tikai izlases cirtē. Pieņemto cirsmu iedalījums dots 17. tabulā. Tā kā pieņemtā cirsma priedes 4. un 5. bonitātes audzēs nav liela, pieņemtā cirsma priežu audzēm skaitīta kopā.

16.tabula

Valdošā koku suga	Pieņemtā cirsma, ha	Saimn. darbības ierobežojums	Pieaugušas audzes		Pieņemtā cirsma, ha
			platība, ha	%	
Priede	73.4	Atļauta kailcirtē (6)	1403.1	97.1	71.3
		Atļauta izlase cirtē (4)	41.1	2.9	2.1
Egle	11.5	Atļauta kailcirtē (6)	206.9	89.5	10.3
		Atļauta izlase cirtē (4)	24.4	10.5	1.2
Bērzs	16.3	Atļauta kailcirtē (6)	213.3	91.1	14.8
		Atļauta izlase cirtē (4)	20.9	8.9	1.5
Melnalksnis	0.7	Atļauta kailcirtē (6)	6.3	90.0	0.6
		Atļauta izlase cirtē (4)	0.7	10.0	0.1
Apse	1.3	Atļauta kailcirtē (6)	23.3	83.3	1.1
		Atļauta izlase cirtē (4)	3.1	11.7	0.2
Baltalksnis	0.7	Atļauta kailcirtē (6)	8.8	100.0	0.7
		Atļauta izlase cirtē (4)	0	0	0
Kopā	103.9	Atļauta kailcirtē (6)	1861.7	95.4	98.8
		Atļauta izlase cirtē (4)	90.2	4.6	5.1

4.1.3. Galvenās cirtes projektēšanas pamatprincipi

Pirms galvenās cirtes projektēšanas, Daugavas mežniecības teritorija tika sadalīta 5 plānošanas vienībās, kas atbilda pašreizējām mežsargu apgaitām. Savukārt plānošanas vienība tika sadalīta 10 blokos. Katrā blokā projektēta meža ciršana konkrētam gadam. Projektējot cirsmas plānošanas vienībās tika ievērots pieaugušu audžu proporcionalitātes princips.

Šāds projekts nodrošina mežizstrādes koncentrāciju, nenodarot ievērojamu kaitējumu videi. Nākamā reize, kad mežizstrāde atgriezīsies konkrētā blokā būs pēc 10 gadiem.

17.tabula

Pieaugušu audžu platību un tāmes sadalījums pa plānošanas vienībām

Kailcirtes							
Vald.suga		Kopā	1.Selēku	2.Upes	3.Kalnāju	4.Sila	5.Riesta
Priede	HA	1403.1	200.4	215.1	264.2	377.7	345.7
	%	100.0	14.3	15.3	18.8	26.9	24.6
	TĀME	71.3	10.2	10.9	13.4	19.2	17.6
Egle	HA	206.9	20.1	58.7	60.6	57.5	10.0
	%	100.0	9.7	28.4	29.3	27.8	4.8
	TĀME	10.3	1.0	2.9	3.0	2.9	0.5
Bērzs	HA	213.3	71.2	46.1	66.5	16.7	12.8
	%	100.0	33.4	21.6	31.2	7.8	6.0
	TĀME	14.8	4.9	3.2	4.6	1.2	0.9
Melnalksnis	HA	6.3	4.2	0.4	1	0.7	0
	%	100.0	66.7	6.3	15.9	11.1	0.0
	TĀME	0.6	0.4	0.0	0.1	0.1	0.0
Apse	HA	23.3	12.0	7.1	3.4	0	0.8
	%	100.0	51.5	30.5	14.6	0.0	3.4
	TĀME	1.1	0.6	0.3	0.2	0.0	0.0
Baltalksnis	HA	8.8	1.1	5.4	1.6	0	0.7
	%	100.0	12.5	61.4	18.2	0.0	8.0
	TĀME	0.7	0.1	0.5	0.1	0.0	0.0
Kopā	HA	1861.7	309.0	332.8	397.3	452.6	370.0
	%	100.0	16.6	17.9	21.3	24.3	19.9
	TĀME	98.8	17.1	17.9	21.4	23.3	19.0
Izlasses cirtes							
Vald.suga		Kopā	1.Selēku	2.Upes	3.Kalnāju	4.Sila	5.Riesta
Priede	HA	41.1	0.4	0	40.2	0.5	0
	%	100.0	1.0	0.0	97.8	1.2	0.0
	TĀME	2.1	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0
Egle	HA	24.4	0.5	1.5	17.7	0	4.7
	%	100.0	2.0	6.1	72.5	0.0	19.3
	TĀME	1.2	0.0	0.1	0.9	0.0	0.2
Bērzs	HA	20.9	6.4	4.7	9.8	0	0
	%	100.0	30.6	22.5	46.9	0.0	0.0
	TĀME	1.5	0.5	0.3	0.7	0.0	0.0
Melnalksnis	HA	0.7	0	0	0.5	0.2	0

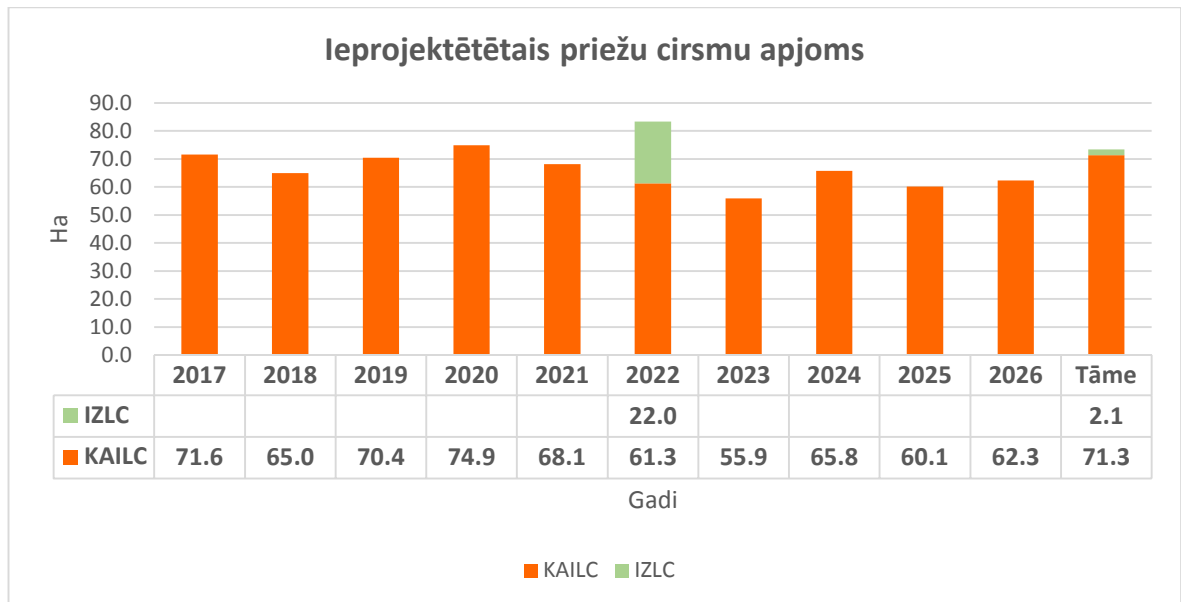
	%	100.0	0.0	0.0	71.4	28.6	0.0
	TĀME	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
Apse	HA	3.1	0	2.3	0.8	0	0
	%	100.0	0.0	74.2	25.8	0.0	0.0
	TĀME	0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0
Kopā	HA	90.2	7.3	8.5	69.0	0.7	4.7
	%	100.0	8.1	9.4	76.5	0.8	5.2
	TĀME	5.1	0.5	0.6	3.8	0.1	0.2

4.1.4. Ieprojektēto cirsmu iedalījums pa gadiem

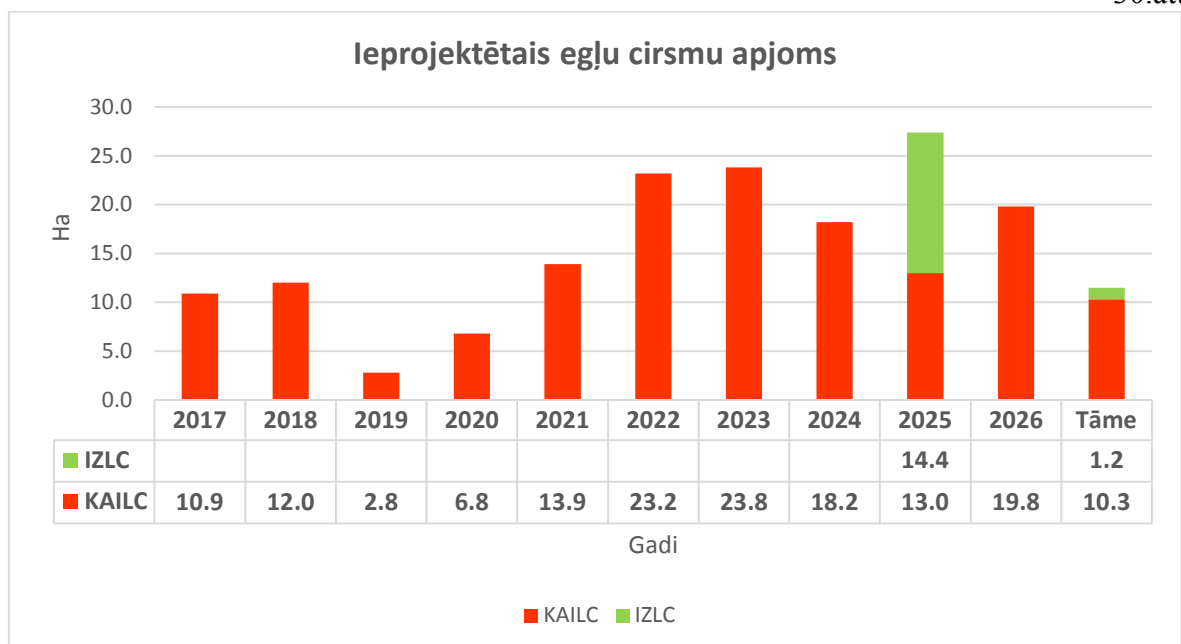
Atbilstoši noteiktajai tāmēi un konkrētā bloka iespējām, cirsmas pēc platības sadalītas pa gadiem. Ieprojektētie galvenās cirtes apjomi doti 27. – 34. attēlā.

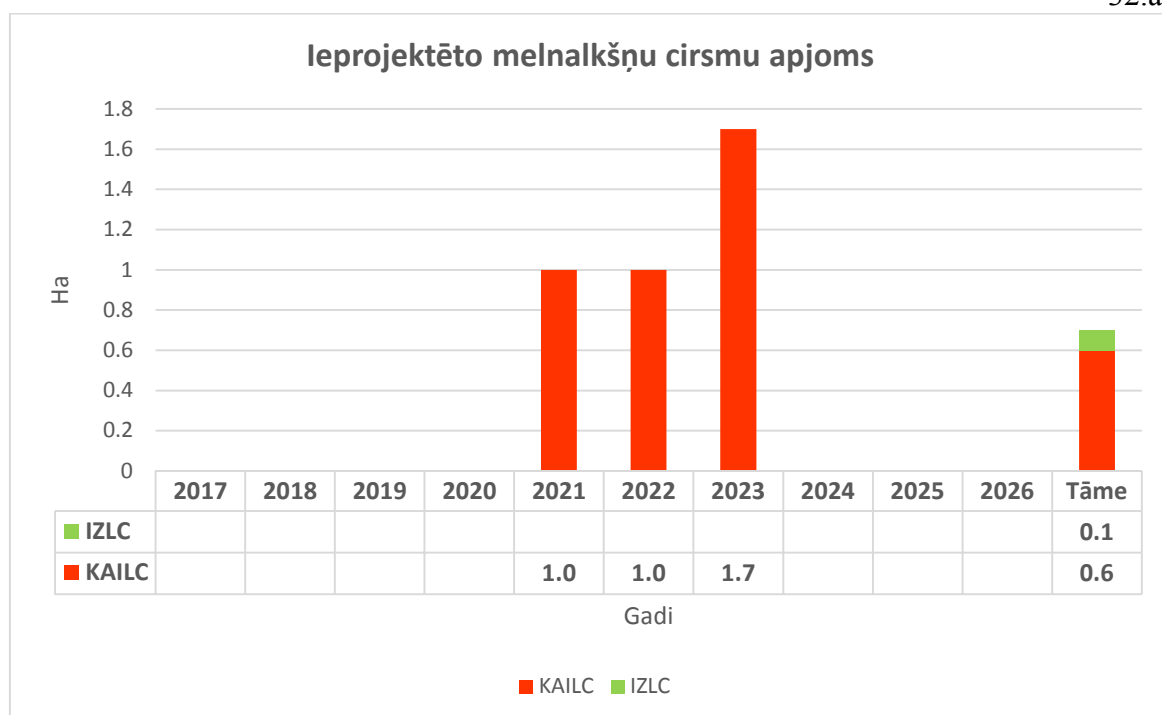
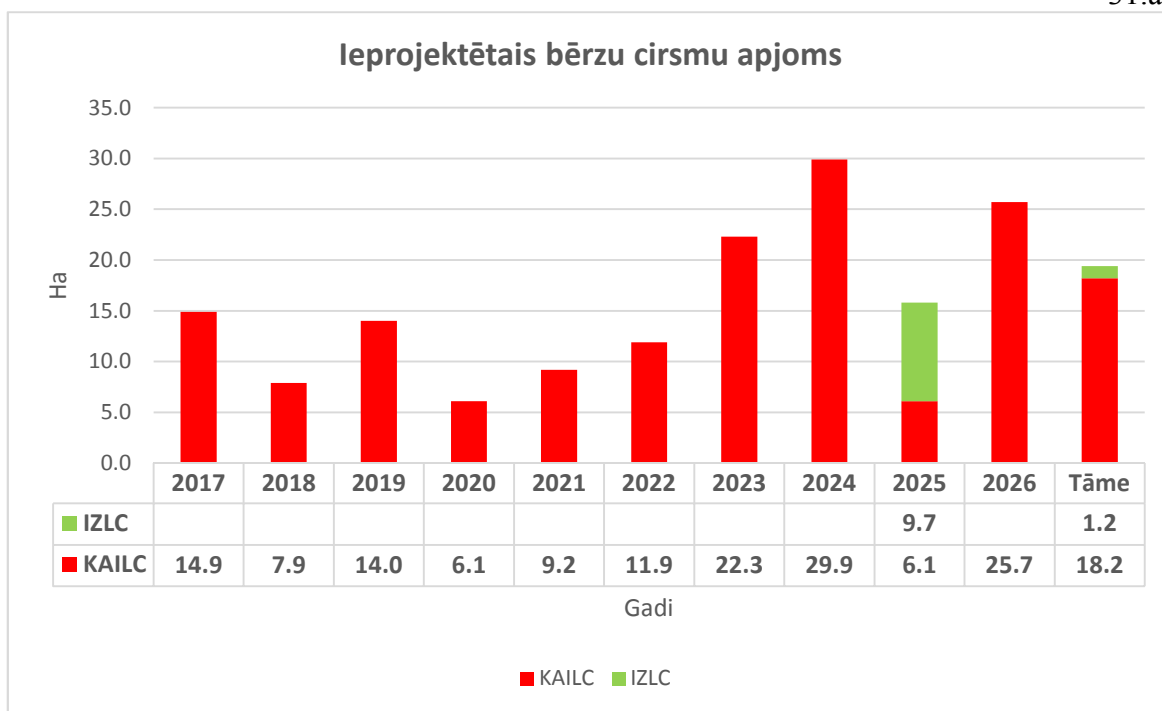
Turpmākā darbībā jāievēro sekojošs princips - cērtot mežu nedrīkst pārsniegt tāmi, kas noteikta 5 gadiem atsevišķi skuju kokiem un lapu kokiem.

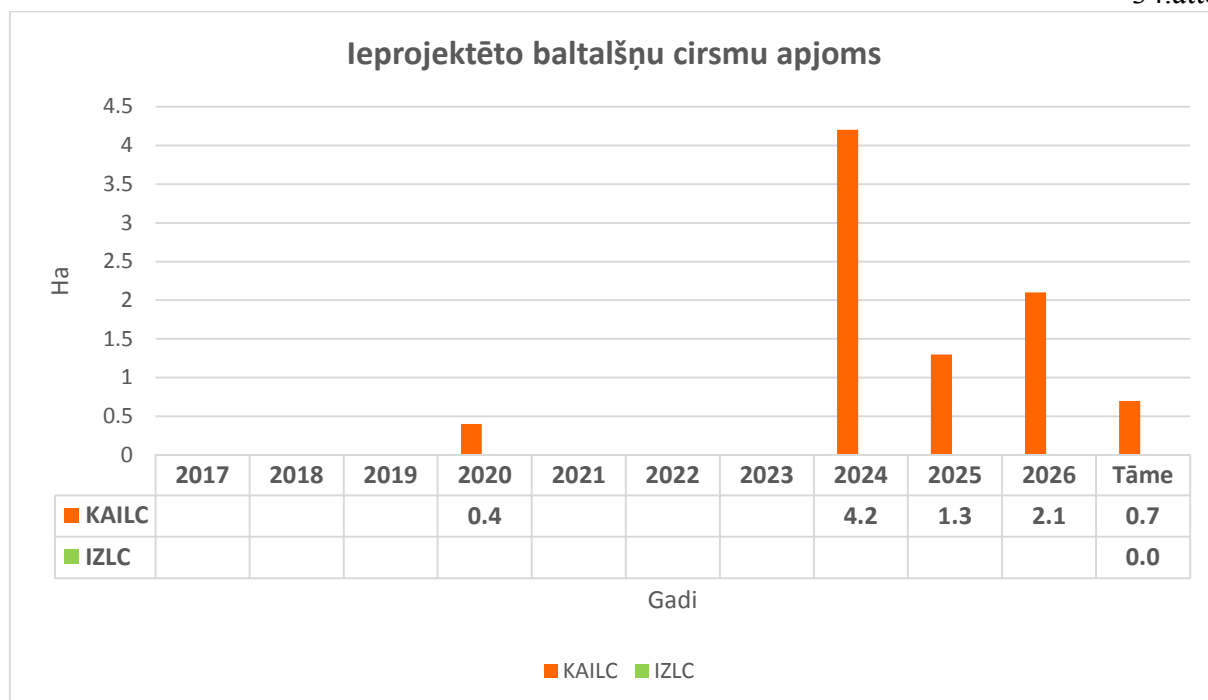
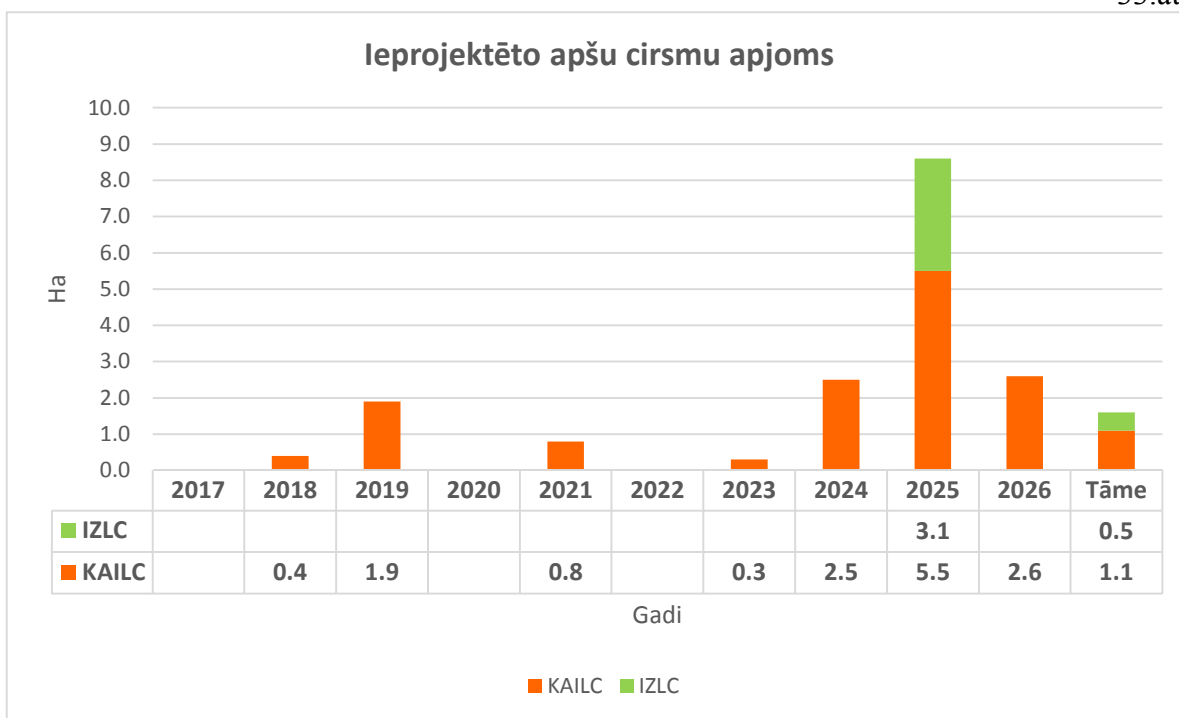
29.attēls

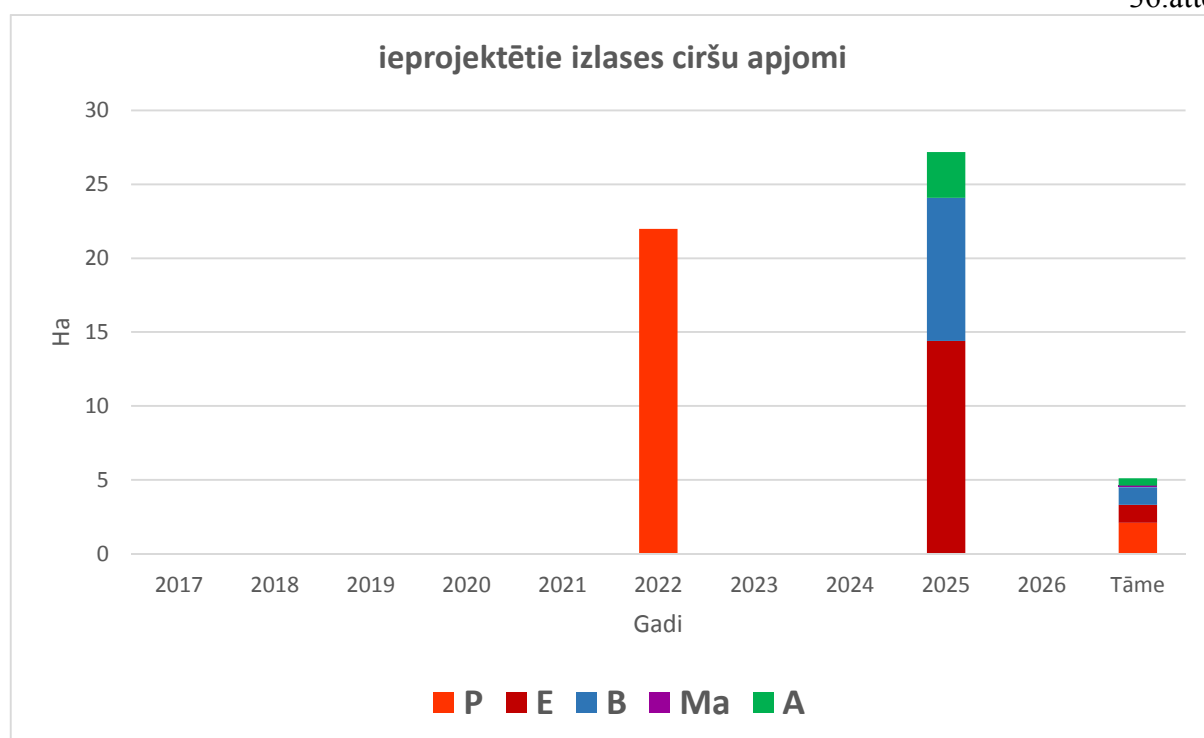
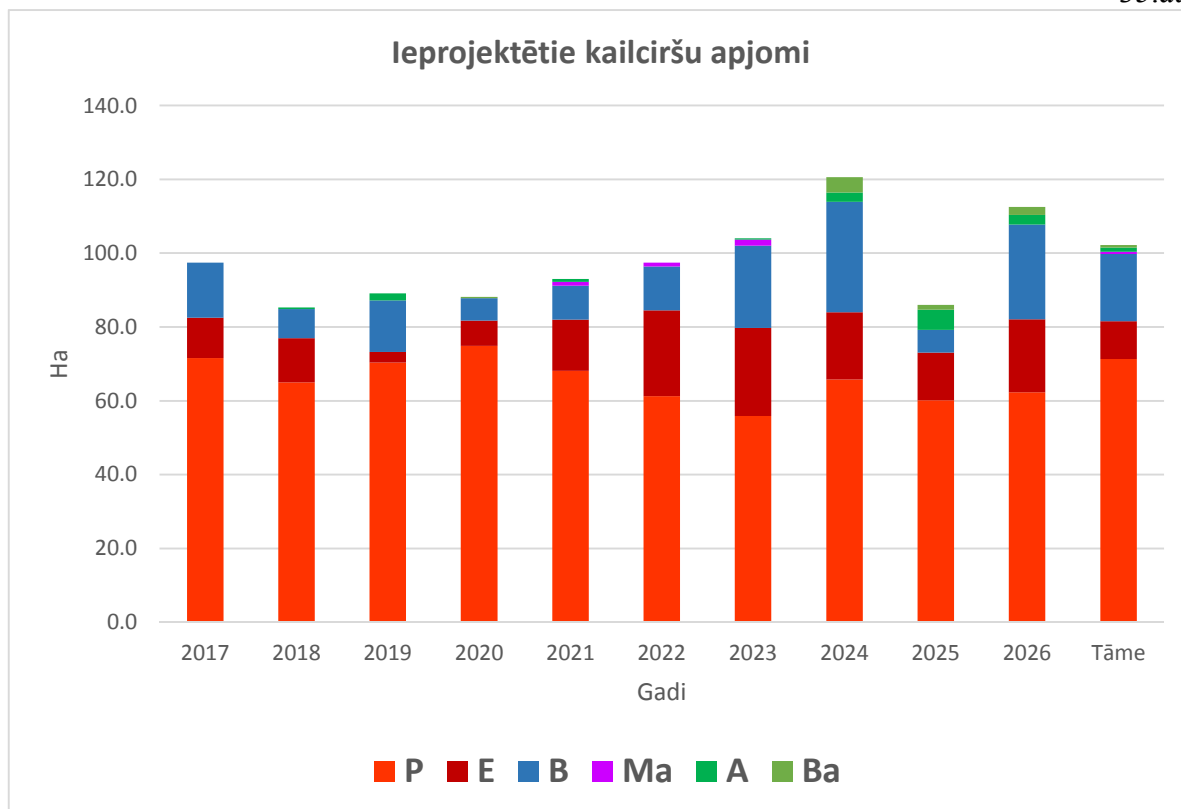


30.attēls









4.2. Krājas kopšanas cirtes

Lai noteiktu ikgadējos krājas kopšanas ciršu apjomus, no taksācijas apraksta atlasīti nogabali pēc sekojošām pazīmēm:

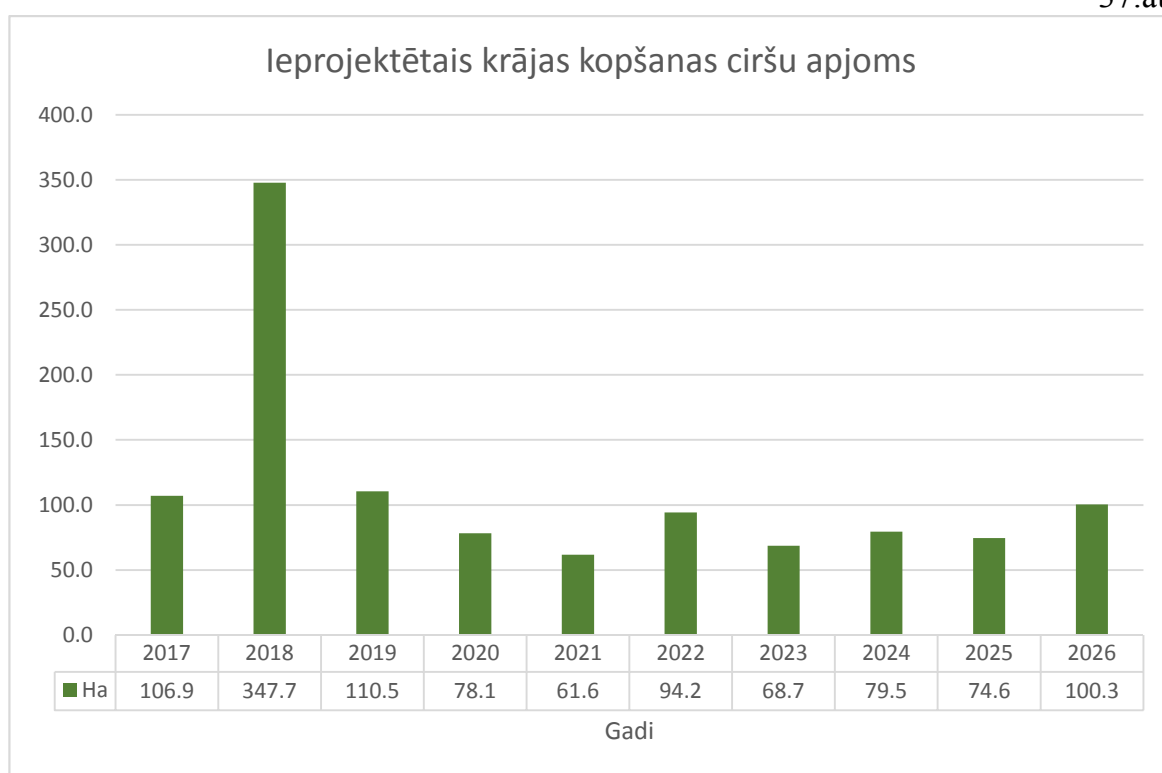
- Saimnieciskās darbības ierobežojums atļauj veikt krājas kopšanas cirti;

- valdošās koku sugas vecumam, parasti, ir jābūt: P<80 gadiem, E<60 gadiem, B un M<55 gadiem, A<35 gadiem;
- valdošās koku sugas vidējam augstumam jābūt lielākam par 10 m;
- iepriekšējā krājas kopšanas cirte nav notikusi agrāk par 5 gadiem;
- audzes bonitātei jābūt vismaz 4;
- salīdzinot faktisko audzes šķērslaukumu ar minimālo šķērslaukumu pēc kopšanas cirtes izpildes un pārrēķinot starpību m³, izcērtamajai koksnes krājai jābūt >30 m³.

Dabas parka „Ogres zilie kalni” teritorijā krājas kopšanas cirtes nav projektētas.

Krājas kopšanas cirtēm tāmes nav. Cirsu apjomu konkrētā gadā nosaka kopšanas cirtēm piemērotu nogabalu daudzums konkrētajā plānošanas vienībā. Tāpēc Kopšanas ciršu platība pa gadiem var ievērojami atšķirties.

37.attēls

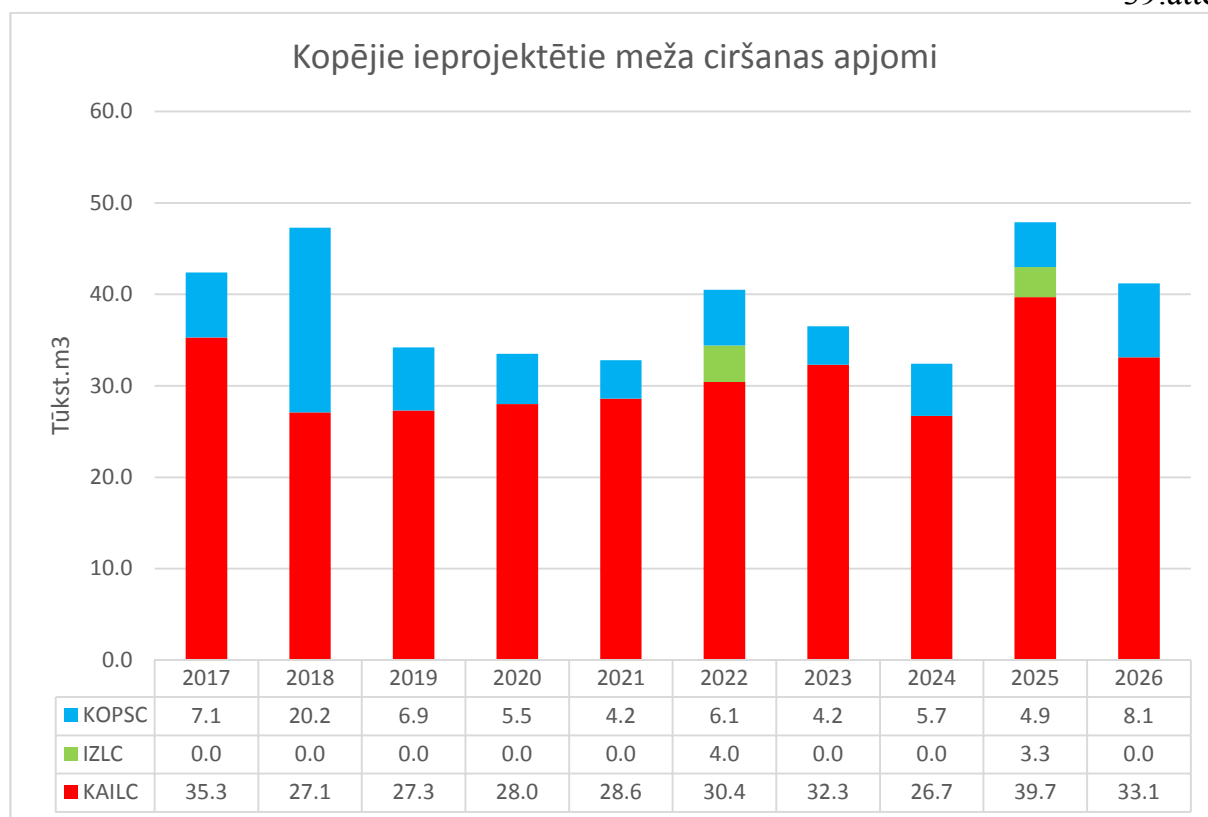


Mežaudzes, kuras varētu sasniegt augstāk minētos parametrus konkrētā ciršanas gadā tika ieskaitītas eventuālās krājas kopšanas cirtēs. Eventuālās krājas kopšanas cirtes norādītas cirsmu sarakstā un shēmās, bet kopējos ciršanas apjomos (m³) netika iekļautas. Pirmajos divos gados dabā ir izvērtētas eventuālās krājas kopšanas cirtes un daļa iekļauta projektētajās cirmās, daļa izslēgta. Turpmāk vismaz vienu gadu pirms ciršanas gada dabā tiks noteikta to kopšanas lietderība.



4.3. Kopējā izcērtamā krāja

Kopējie ieprojektētie koku ciršanas apjomi m³ pa gadiem parādīti 37.attēlā. Tā kā ciršanas tāme un ieprojektēto cirsmu apjomi tiek noteikti hektāros, ciršanas apjomi m³ svārstās pa gadiem.



10 gadu periodā Daugavas mežniecībā paredzēts nocirst vidēji 38.9 tūkst. m³, vai 94% no kopējā krājas pieauguma.

Vēl tiek veiktas sanitārās cirtes un citas cirtes, bet tā kā tām nav sistemātisks raksturs, tās netiek plānotas. Tās tiek veiktas pēc vajadzības sanitārā stāvokļa uzlabošanai un infrastruktūras sakārtošanai.

4.4. Mežizstrādes raksturojums

Uz mežizstrādi lielu ietekmi atstāj divi rādītāji – vidējais pievešanas attālums un mežizstrādes apstākļi.

Mežizstrādi konkrētam gadam iepriekšējā gadā plāno Mežizstrādes nodaļa. Atkarībā no cirsmu izstrādes un pievešanas apstākļiem, to izstrāde tiek sadalīta pa mēnešiem. Lai optimizētu mežizstrādi, ievērojot mainīgos klimatiskos apstākļus, faktiski konkrēta gada cirsmu izstrāde var tikt uzsākta iepriekšējā gada 1.oktobrī (pēc būtības tiek pieņemts saimnieciskais gads no 1. oktobra līdz nākamā gada 30. septembrim. Plānotie cirsmu izstrādes laiki tiek ierakstīti cirsmu sarakstā, kas atrodas uz servera.

Pēc līdzšinējās pieredzes var teikt, ka dominējošais pievešanas attālums Daugavas mežniecībā ir 300 metri.

4.5. Pielietojamās mežizstrādes tehnoloģijas un tehnikas pamatojums

Mežizstrādes tehnoloģijai jābūt tādai, kas samazina saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi un nodrošina bioloģiskas daudzveidības saglabāšanu katrā meža darbu veikšanas vietā. Tas panākams, izpildot darbus atbilstoši izstrādātajai cirsmas tehnoloģiskajai kartei, saglabājot noteiktos mežaudzes struktūras elementus, ievērojot noteiktos termiņa ierobežojumus meža darbu veikšanai, izstrādājot cirsmas piemērotā gadalaikā.

Mežizstrāde SIA „Rīgas meži” apsaimniekotajā teritorijā tiek organizēta sekojošos veidos:

- Mežizstrāde ar SIA „Rīgas meži” pastāvīgiem darbiniekiem, izmantojot motorzāģus. Galvenokārt tas notiek kopšanas cirtēs un galvenās cirtes izlases cirtēs;
- Mežizstrāde ar SIA „Rīgas meži” pastāvīgiem darbiniekiem, izmantojot harvesteri John Deer 1070. Darbs uzsākts 2015. gada aprīļa mēnesī. Harvestera galvenās prasības ir zems spiediens uz augsni (pr./aizm.=35-57kPa/42kPa), labas manevrēšanas spējas un augsts darba ražīgums;
- Mežizstrāde, ko veic apakšuzņēmēji uz līguma pamata;
- Mežizstrāde, ko veic apakšuzņēmējs, kas cirsmas iegādājies augošu koku izolēs.

Kokmateriālu pievešana tiek organizēta sekojoši:

- Pievešana ar SIA „Rīgas meži” 2 forvardieriem John Deer 810E (jaunās paaudzes dzinējs ar ļoti mazu izmešu normu, optimāls manipulatora izvietojums – ar uzkrautu kravu rada vienmērīgāku svāra sadalījumu starp asīm, spiediena uz augsni mazināšanai lieto “kāpurķēdes” – spiediens uz augsni pr./aizm.=35kPa/45kPa);
- Pievešana, ko veic apakšuzņēmējs uz līguma pamata;
- Pievešana, ko veic apakšuzņēmējs, kas cirsmas iegādājies augošu koku izolēs.

4.6. Vietējo iedzīvotāju nodrošināšana ar malku

Vietējiem iedzīvotājiem ir sekojošas iespējas iegādāties dedzināmo malku:

- Iegādājoties cirsmu pašpatēriņam un pašam veicot mežizstrādi un kokmateriālu piegādi līdz ceļam. Kokmateriālus šādā veidā var iegādāties sanitārajās cirtēs, citās

cirtēs, kad tiek cirstas grāvju malas. Paredzēts arī pārdot baltalkšņa izlases cirtes. Iedzīvotājam, veicot mežizstrādi, jāievēro SIA „Rīgas meži” noteiktās prasības darba drošībā.

- Iegādājoties dedzināmo malku pašpatēriņam augšgala krautuvēs.
- Savācot ciršanas atliekas cirmsā.

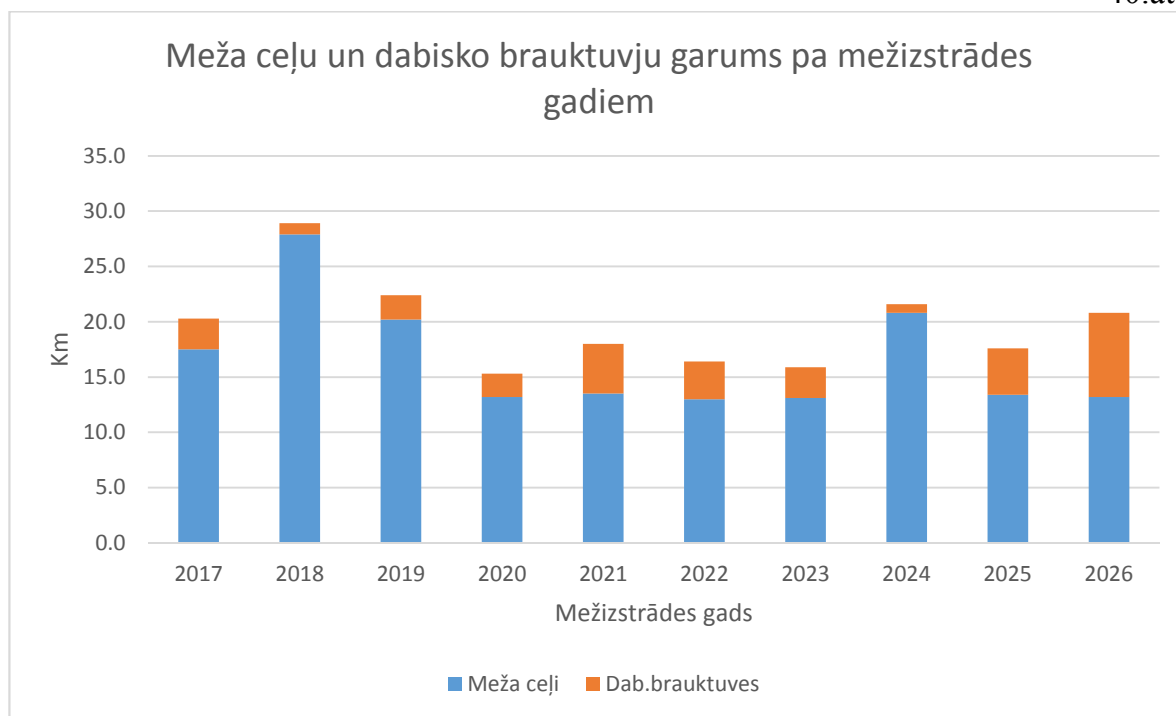
4.7. Meža infrastruktūras būvniecība un uzturēšana

4.7.1. Meža autoceļu būvniecība un uzturēšana

Daugavas mežniecībā meža ceļu tīkls ir labs, tomēr lai samazinātu pievešanas attālumus, nepieciešams atsevišķās vietās uzlabot esošo ceļu klātņi, kā arī izbūvēt jaunus ceļus pa esošām stigām un grāvju atbērtņēm. Konkrētas vietas, kur jābūvē ceļš, nosaka Mežizstrādes nodaļa, plānojot mežizstrādi. Paredzēts katru gadu no jauna izbūvēt 2 km ceļa klātņi.

38. attēlā doti kopējie ceļu garumi pa cirsma blokiem.

40.attēls



Autoceļu uzturēšana (ceļu greiderēšana) nepieciešama visur pēc mežmateriālu izvešanas. To apjomu nosaka katru gadu pēc nepieciešamības. Gadā tas sastādīs 168 km.

4.7.2. Meža meliorācijas sistēmu uzturēšana

Turpmākos gados nepieciešams veikt meža meliorācijas grāvju renovāciju 25 km garumā, tai skaitā:

- Selēku apgaitā – 5 km;
- Sila apgaitā – 10 km;
- Riesta apgaitā – 10 km.

4.7.3. Citi pasākumi meža infrastruktūras uzturēšanā

Periodam no 2017- 2026 gadam plānoti sekojoši meža infrastruktūras uzturēšanas pasākumi. Apjomi pa gadiem var tikt precizēti.

18.tabula

Pasākums	Mehanisms	Plānotais apjoms vidēji gadā
Apauguma novākšana gar ceļiem, km	Ar krūmgriezi	20
	Ar plaujmašīnu	50
Apauguma novākšana grāvjos, km	Ar krūmgriezi	30
	Ar plaujmašīnu	50
Kvartālstīgu tīrīšana, km	Ar krūmgriezi	7
Robežstīgu tīrīšana, km	Ar krūmgriezi	10
Robežzīmju atjaunošana, gab		40

4.8. Mežsaimnieciskie pasākumi

4.8.1. Meža atjaunošana

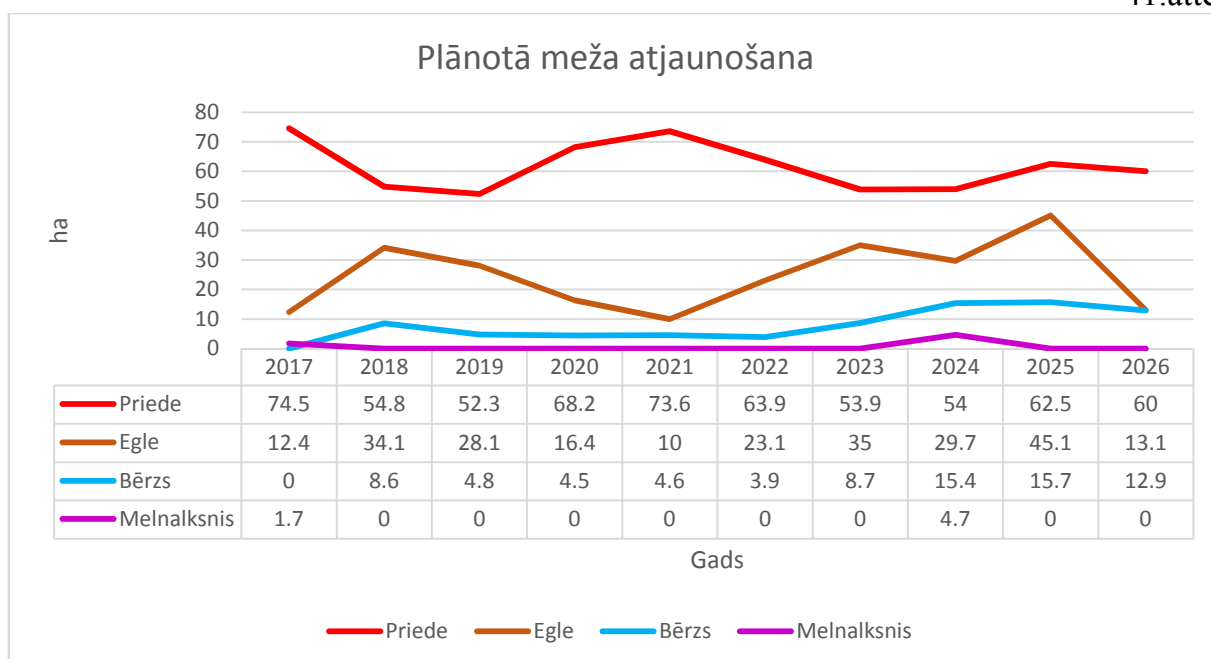
Meža atjaunošana Daugavas mežniecībā, ar nelieliem izņēmumiem, notiek mākslīgi, stādot ar augšanas apstākļiem piemērotu koku sugu. Meža atjaunošana notiek tikai sagatavotā augsnē.

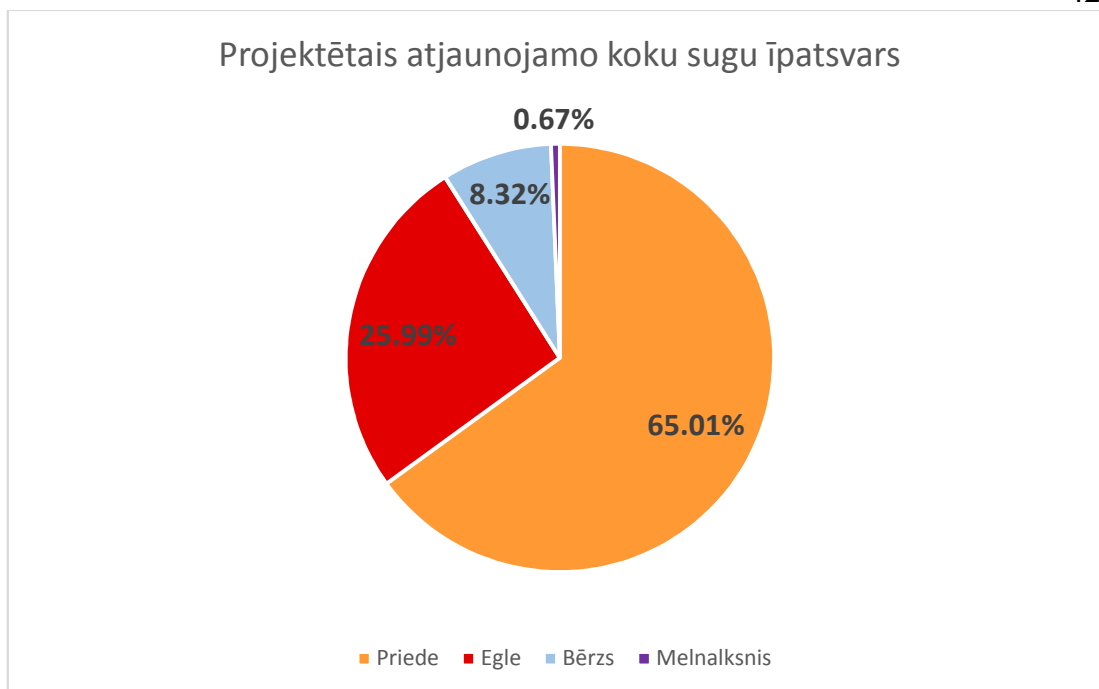
Meža atjaunošanā saglabājami sekojoši principi: augsne jā sagatavo visā iepriekšējā gadā kailcirtēs nocirstajā platībā, meža mākslīgā atjaunošana veicama trešajā gadā (ieskaitot ciršanas gadu) pēc audzes nociršanas.

Meža mākslīgā atjaunošanā ievērojams sekojošs minimālais stādvieta skaits:

- Priede - 3500 gab./ha;
- Egle – 2500 gab./ha;
- Bērzs, melnalksnis – 2000 gab./ha;
- Ozols – 1800 gab./ha.

41.attēls





Katra gada pavasarī pēc sniega nokušanas jāapseko pēdējo 3 gadu atjaunotās platības un jānosaka papildināmās platības. Papildināšanas vajadzību, pārsvarā nosaka klimatiskie apstākļi (sausums pavasarī un vasarā), kā arī citi dažāda veida bojājumi (kukaiņu, peļveidīgo, meža dzīvnieku).

Plānots, ka papildinās gadā vidēji ap 8 ha Priežu kultūras, izlietojot ap 10000 priežu stādu.

4.8.2. Kultūru kopšana

Viens no sekmīgas meža atjaunošanas priekšnosacījumiem ir kultūru kopšana. Veicot atjaunoto platību kopšanu, ap katru augšanai atstājamo kociņu 50 cm rādiusā nopļaujami vai nozāģējami zālaugi un konkurējošie kokaugi. Par savstarpēji konkurējošiem kokiem neuzskata skuju kokus, ozolu, osi, vīksnu, gobu, kļavu.

Parasti kultūras kopjamas pirmos 3 gadus, sākot no atjaunošanas gada. Īpaša vērība veltāma augšanas apstākļos ar gaidāmu lielu aizzēlumu. Šeit pirmajā gadā kultūra var būt kopjama pat 2 reizes.

Aprēķinos pieņemts, ka 1.gada kultūras kopjamas 2x, 2. un 3. gadā 1x.



4.8.3. Jaunaudžu kopšana

Jaunaudžu kopšanas mērķis ir izveidot nākotnes audzes sastāvu ar optimālu biežību. Jaunaudžu kopšana uzsākama apmežojumos sākot ar četrus gadus vecu un beidzama līdz jaunaudze sasniegusi 10 m augstumu.

Jaunaudžu kopšanā noteiktas sekojošas prioritātes;

- Jaunaudze kopjama tad kad valdošo koku sugu sāk nomākt konkurējošās koku sugas.
- Kopjamas visas lapu koku audzes 5 gadu vecumā (ja nepieciešams).
- Kopjamas visas skuju koku audzes 10 gadu vecumā (ja nepieciešams).
- Kopjamas jaunaudzes (pēdējā kopšana), kad to augstums sasniedzis 8, 9 metrus. Jaunaudžu kopšanā jāievēro SIA „Rīgas meži” noteiktās kvalitātes prasības.

Plānotais jaunaudžu kopšanas apjoms turpmākiem gadiem – **100.0 ha** gadā.

4.8.4. Augošu koku atzarošana

Kokus atzaro, lai paaugstinātu to kvalitāti un ievērojami celtu tirgus vērtību cirtmeta vecumā. Atzaro I^a, I, II un III bonitātes audzes pēc kopšanas ciršu izpildes vai arī līdz ar apakšējo zaru nokalšanu. Kokus atzarot jāsāk iespējami agrāk, un to veic vairākos paņēmienos. Optimālais koka caurmērs atzarošanas uzsākšanai ir 10-12cm krūšaugstumā. Atzaro visus kokus. Ja koka krūšaugstuma caurmērs ir lielāks par 16cm, tad šādu koku sāk atzarot vairs nav rentabli. Priedes, egles un ozolus atzaro, nozāģējot apakšējos nokaltušos un kalstošos zarus. Bērzam un apsei atzaro tikai nokaltušos apakšējos zarus. Vēlamais atzarošanas augstums ir 6m.

Turpmākajā periodā plānots audžu atzarošanu veikt priežu audzēs 3,0 ha gadā.

4.9. Dabas vērtību saglabāšana

SIA „Rīgas meži” ilgtermiņa mērķis dabas vērtību saglabāšanā un vides aizsardzībā ir noteikti stratēģijā, kur ir uzsvērts:

- Nodrošināt dabas daudzveidības saglabāšanu.
- Samazināt saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi.
- Saglabāt dabisku mežu biotopus, reto un aizsargājamo sugu biotopus.

Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību, SIA „Rīgas meži” apsaimniekotajos mežos, saimnieciskā darbība netiek plānota bioloģiski vērtīgajās mežaudzēs (īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos, aizsargājamās meža iecirkņos un papildus izdalītajās mežaudzēs) 488.7 ha platībā, kas kopā sastāda 6.3%. Saimnieciskā darbība vēl papildus ir ierobežota 540 ha jeb 6.9% mežaudžu (aizsargjoslas u.c.).

4.9.1. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana

Dabas parkā „Ogres Zilie kalni” meža apsaimniekošana pašreiz nav plānota. Lai uzsāktu Dabas parkā mežsaimnieciskos darbu, jāizstrādā speciāls Meža apsaimniekošanas plāns. Šādu plānu paredzēts izstrādāt 2018. gadā. Dabas parka apsaimniekošanu, atbilstoši noslēgtam līgumam veic Ogres un Ikšķiles novadu pašvaldības aģentūra „Ogres un Ikšķiles tūrisma attīstības aģentūra”.

4.9.2. Mikroliegumu un īpaši aizsargājamo meža iecirkņu apsaimniekošana

Mikroliegumos meža apsaimniekošanas pasākumi netiek plānoti.

4.9.3. Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu meža struktūras elementu saglabāšana

Meža darbos saglabā bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai nozīmīgus struktūras elementus:

- vismaz 10 augtspējīgus ekoloģiskos kokus uz katru cirsma ha:
 - kokus ar lielām ($D > 50\text{cm}$) putnu ligzdām, kā arī koku rindu un pamežu ap tiem;
 - dobumainus kokus, kuru dobuma diametrs ir lielāks par 10cm;
 - kokus, pie kuriem ir izveidots skudru pūznis;
 - saglabā visu apaugumu ap avotiem 10 metru platumā un mikroieplakās;
 - kokus, kuriem caurmērs ir lielāks par valdošās sugas vidējo caurmēru;
 - kokus ar deguma rētām, ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, kļavas, melnalkšņus, apses, bērzus;
- mežmalās saglabā apaugumu, kas netraucē meža atjaunošanu, darba aizsardzības prasību ievērošanu, rekreācijas objektu apsaimniekošanu;
- saglabā 4 cirmā esošos sausos kokus uz katru cirsma ha - visas kritālas, stumbeņus, sausstāvošus kokus, kuru $d > 50\text{cm}$ vai resnākos cirmā esošos. Ja tiek apdraudēta darba drošība, struktūras elementus nozāgē un novieto paralēli pievešanas ceļam. Izstrādājot cirsmu ar harvesteri saglabā augstos celmus (4-6m);
- kadiķus, mežābeles u.c. vietējās pameža koku un krūmu sugas tādā apjomā, kas netraucē meža atjaunošanu un darba aizsardzības prasību ievērošanu.

Uzskaitītie meža struktūras elementi tiek apzināti cirsmas sagatavošanas periodā. Cirsmu izstrādes laikā tiek kontrolēta šo elementu saglabāšana.

4.9.4. Ietekmes uz vidi samazināšana

Lai samazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, ir noteikta kārtība, kādā pirms attiecīgu darbu uzsākšanas tiktu apzināti konkrētā vietā visi riski, kas pasliktinātu vides kvalitāti. Galvenā vērība tiek pievērsta noteiktu pasākumu veikšanai piemērotos klimatiskos apstākļos, tādējādi novēršot augsnes bojāšanu. Darbības netiek veiktas, ja vides kvalitāte var tikt būtiski pasliktināta. Visi pasākumus, to izpildes laikā kontrolē mežniecības mežsargi, kuri jebkuru neatbilstību fiksē rakstiski un būtiskas neatbilstības gadījumā aptur visas darbības. Visi pārkāpumi tiek ierakstīti cirmsas pieņemšanas aktā, kurš tiek noslēgts tikai tad, kad pārkāpumi novērsti.

Reizi gadā visi pārkāpumi tiek apkopoti un tiek sagatavots pasākumu plāns to novēršanai un profilaksei.

4.10. Meža aizsardzība

Meža bojājumu mazināšana saistīta ar tādiem paņēmieniem un metodēm, kas būtu videi draudzīgi.

Priežu lielais smecernieks (*Hylobius abietis* L.), priežu vidējais smecernieks (*Hylobius pinastri* Gyll.)

Smecernieka vaboles skuju koku izcirtumos jaunajiem stādījumiem kaitē papildu barošanās laikā. Stādījuma ieaugšanos un turpmāku saglabāšanos smecernieks kavē, bojājot stādu mizu, dzinumus, pumpurus. Izcirtuma platībā nodarītais kaitējums var ilgt vairākus gadus. SIA „Rīgas meži” praktizē šādus pasākumus smecernieka iespējamā kaitējuma samazināšanai:

- stādīšanas atlikšana uz 1-2 gadiem smecernieka apdraudētās platībās;
- augsnes sagatavošana pirms stādīšanas;
- ar insekticīdu apstrādātu stādu lietošana;
- smecernieka papildu barošanās laikā atjaunotajā platībā koku apstrāde ar insekticīdu.

SIA „Rīgas meži” meža atjaunošanai un papildināšanai lieto ar insekticīdu apstrādātu stādāmo materiālu. Priedes un egles ietvarstādi kokaudzētavā „Norupes” pirms šķirošanas tiek apstrādāti ar sistēmas iedarbības insekticīdu „Actara 25 d.g.”, kas pasargā tos no smecernieka bojājumiem. Insekticīda efektivitātes ilgums – 45-60 dienas. Kailsakņu stādi pirms stādīšanas tiek apstrādāti ar pieskares un zarnu iedarbības insekticīdu „Karate Zeon 5 CS”. Arī koku apstrādei atjaunotajās platībās tiek lietots „Karate Zeon 5 CS”. Tā efektivitātes ilgums – 20-30 dienas.

Meža maijvabole (*Melolontha hippocastani* F.)

Meža maijvabole apdraud jaunaudzēs sausos priežu mežos ar sausām smilšainām augsnēm. Maijvaboles kāpuri apgrauž saknes priežu stādiem un paaugai, kavējot meža atjaunošanos. Maijvaboles kaitējuma ierobežošanai stādāmais materiāls (ietvarstādi) tiek apstrādāts ar insekticīdu „Actara 25 d.g.”, arī atjaunotajās platībās tiek lietots „Actara 25 d.g.”.

Egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus* L.)

Egļu astoņzobu mizgrauzis uzbrūk egļu audzēm; visjutīgākās ir vēja un ilgstoša sausuma novājinātas egles. Mizgrauža ierobežošanai tiek lietoti feromona slazdi.

Egļu bruņuts (*Physokermes piceae* Schr.)

Egļu bruņuts SIA „Rīgas meži” apsaimniekotajās platībās masveidā bija sastopama 2010.gada veģetācijas perioda otrajā pusē novājinātu egļu audžu masīvos galvenokārt uz nosusinātām kūdras augsnēm. Sākoties 2011.gada veģetācijas periodam, egļu vitalitāte uzlabojās, un bruņuts izplatība samazinājās.

Egļu mūķene (*Lymantria monacha* L.)

Pierīgas mežos 2011.gada veģetācijas periodā vērojama egļu mūķenes masveida savairošanās. Egļu mūķene sastopama uz egles un priedes un pieskaitāma pie visbīstamākajiem skuju graužējiem kaitēkļiem. Egļu mūķenes masveida savairošanās parasti turpinās 6-8 gadus, no kuriem 2-3 ir skaita pieauguma gadi, 1-2 ir straujas savairošanās gadi, 1-2 uzliesmojuma gadi, kuriem savukārt seko straujš sabrukums 1-2 gadu laikā. Masveida savairošanās gadījumos mežsaimniecībā kā vienīgo metodi rekomendē pielietot aviometodi, izmantojot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus. SIA „Rīgas meži”, novērtējot iespējamo ķīmisko vielu kaitējumu videi, neplāno pielietot aviometodi Pierīgas mežos. Egļu mūķenes skaitu dabā samazina tās dabiskie ienaidnieki - parazītiskie kukaiņi (galvenokārt kāpurmušas), vīrusu slimības (poliedrozes) un putni. Egļu mūķenes olas rudenī un ziemā aktīvi iznīcina dzilnīši, mizložņas un zīlītes, bet vasarā kāpurus iznīcina dzeguzes un vālodzes.

No profilaktiskajiem pasākumiem ieteicama kukaiņēdāju putnu piesaistīšana apdraudētajām platībām, izvietojot putnu būrus.

Pārnadžu izraisītie bojājumi

Pārnadžu izraisīti bojājumi katru gadu novērojami jaunaudzēs – galvenokārt priedes, kā arī egles un bērza jaunaudzēs. Atjaunoto mežaudžu aizsardzību pret iespējamiem pārnadžu izraisītiem bojājumiem SIA „Rīgas meži” nodrošina, skuju koku stādījumus apstrādājot ar repelentu „Plantskydd” un „Cervacol”.

Meža aizsardzības pasākumi Daugavas mežniecībā

19.tabula

Nr. p.k.	Meža aizsardzības pasākums	Mēr-vien.	Aptuvens apjoms gadā vidēji
1.	Ietvarstādu apstrāde pret smecernieku ar sistēmas iedarbības insekticīdu	gab.	Visi stādi
2.	Kailsakņu stādu apstrāde pret smecernieku ar pieskares iedarbības insekticīdu	gab.	Visi stādi
3.	Atjaunoto platību apstrāde pret smecernieku ar pieskares iedarbības insekticīdu	ha	10
4.	Atjaunoto platību apstrāde pret maijvaboli ar sistēmas iedarbības insekticīdu	ha	10
5.	Feromona slazdu izlikšana pret mizgrauzi	gab.	≈40
6.	Putnu būru izlikšana un uzturēšana	gab.	100
7.	Atjaunoto platību apstrāde pret pārnadžu bojājumiem ar repelentu	ha	25

4.11. Medību saimniecība

Medību saimniecībā, pārskatāmi noslēgtie līgumi, nosakot stingrāku mednieku formējumu atbildību par meža nodarītiem bojājumiem. Īpaša vērība veltāma bebru aizsprostu likvidēšanai un bebru skaita samazināšanai.

4.12. Meža ugunsdrošība

Atbilstoši normatīvajiem aktiem meža ugunsgrēku vietas atklāšanu, ugunsgrēka ierobežošanu un likvidāciju veic Valsts meža dienests. Tomēr ņemot vērā mežniecības teritorijas ugunsbīstamību, iedzīvotāju lielo apmeklētību ugunsbīstamajā periodā, un lai operatīvi varētu likvidēt ugunsgrēkus, ugunsgrēku likvidācijā pārsvarā iesaistās mežniecības darbinieki. Darbinieki ir attiecīgi apmācīti un ekipēti. Daugavas mežniecībai ir piesaistīta viena ugunsdzēsamā automašīna GAZ 66, speciāla automašīnai piekabināma piekabe, aprīkota ar augstspiediena sūkni un ūdens rezervuāru. Ir arī pārnēsājams motorsūknis ar pietiekam garuma ūdens šļūtenēm.

Bez ugunsgrēku likvidācijas, svarīgi ir profilaktiskie pasākumi. Mežniecības teritorijā tiek uzturētas 138 km mineralizēto joslu. Tiek izvietotas brīdinājuma zīmes.

Pēdējos gados ir ievērojami samazinājies ugunsgrēku skaits. Pēdējais nelabvēlīgais gads bija 2006.gads, kad mežniecības teritorijā tika likvidēti 29 ugunsgrēki.

4.13. Rekreācijas pasākumi

Galvenie pasākumi rekreācijas kvalitātes paaugstināšanā, kas veicami turpmākajos gados:

- Uzturēt atpūtas vietu pie Selēku ezera;
- Attīstīt mācību un izziņu takas Zaļās klases vajadzībām;
- Veikt ierīkoto atpūtas vietu uzturēšanu.

4.14. Darba aizsardzība

SIA „Rīgas meži” darbinieki stingri ievēro likuma „Par darba aizsardzību” prasības. Visos struktūras līmeņos ir konkrēti atbildīgie par darba aizsardzību.

Uzņēmums nodrošina drošus darba apstākļus visiem darbiniekiem, spēkā esošo normatīvo aktu, tai skaitā SIA „Rīgas meži” iekšējo aktu ievērošanu.

Visu darba drošības normatīvo aktu ievērošanu SIA „Rīgas meži” prasa arī no sadarbības partneriem.

5. Iepriekšējā perioda galvenie saimnieciskā darbības rādītāji

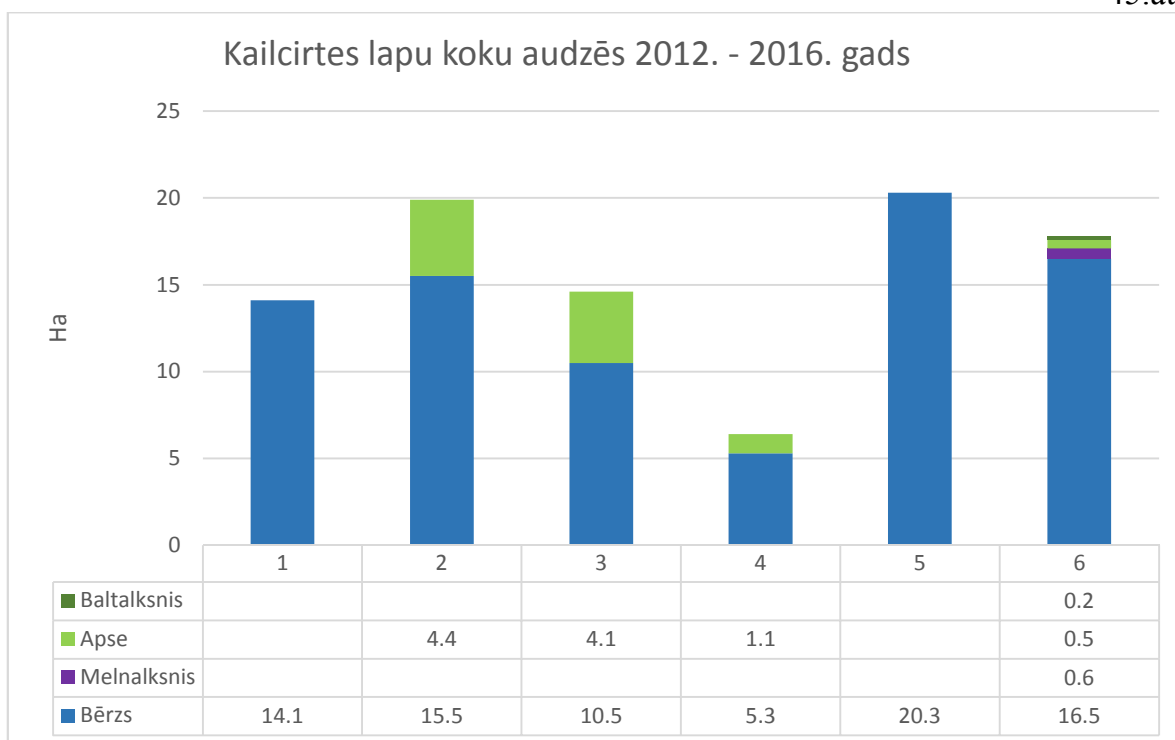
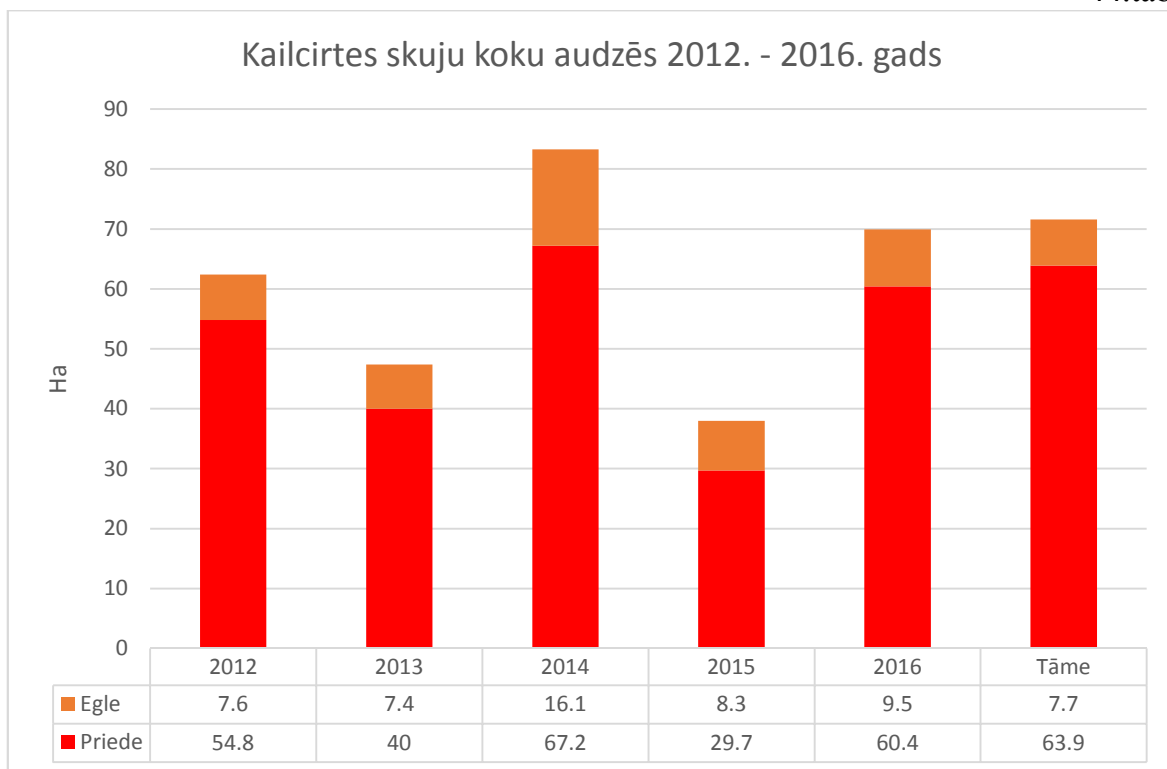
Iepriekšējā periodā laika posmā no 2012. – 2016. gadam meža apsaimniekošana tika veikta atbilstoši 2012. gada apstiprinātajam Meža apsaimniekošanas plānam.

5.1. Galvenā cirte

Kopumā galvenās cirtes tāme tika izpildīta par 89.7%. Kailcirtes tika nocirstas 84.2% no tāmes, tai skaitā skuju kokiem – 84.1%.

Nedaudz skuju kokiem uz priedes rēķina tika pārcirsti plānotie egles apjomi. Lapu kokiem uz bērza rēķina pārcirsti tika apses apjomi.

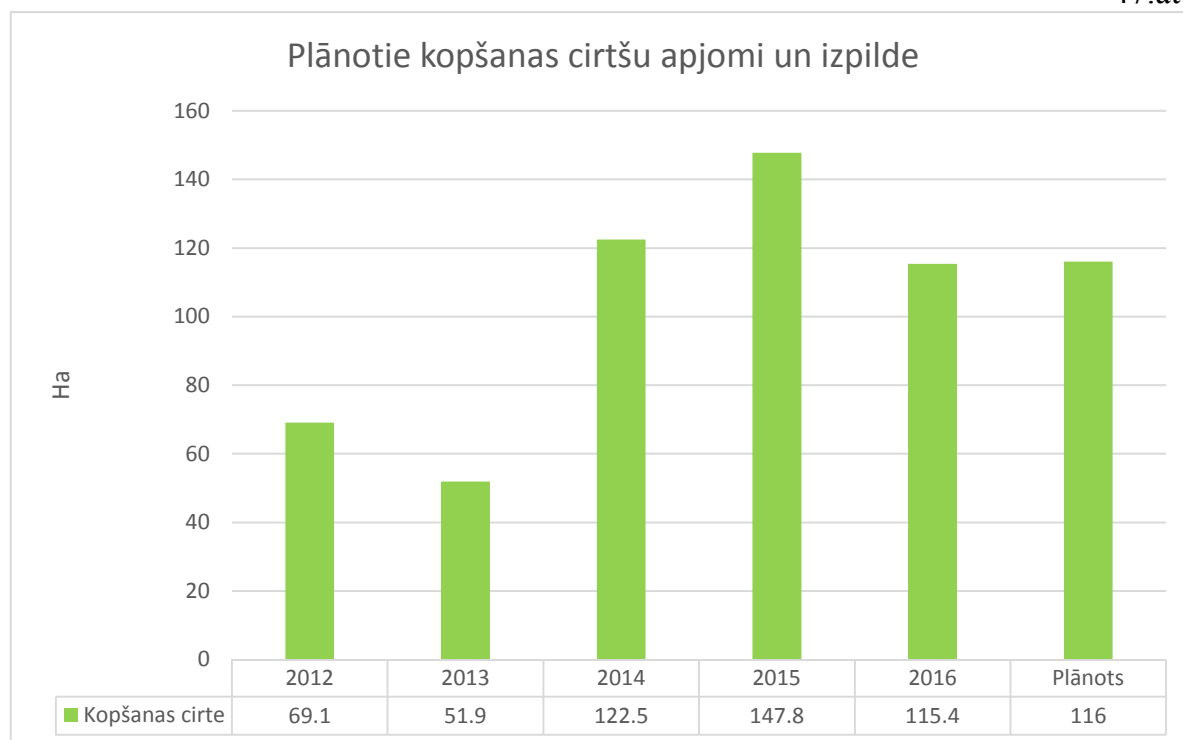
Izlases cirtes tika cirstas 122.5% pret aprēķināto tāmi, bet nepārsniedzot kopējo galvenās cirtes tāmi.





5.2. Krājas kopšanas cirtes

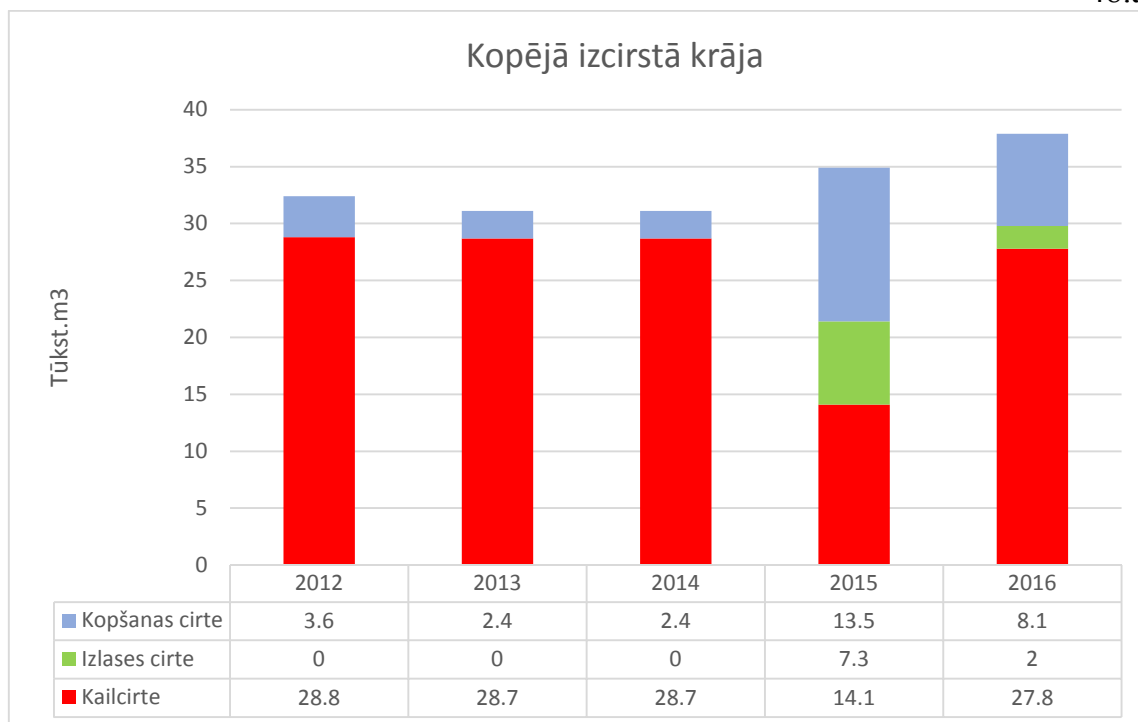
Krājas kopšanas cirtes cirstas 87.4% apmērā pret paredzēto apjomu.



5.3. Kopējā izcirstā krāja

Kopējā izcirstā krāja pa gadiem ir visumā vienmērīga. Disbalans gan izcirstos hektāros gan kubikmetros rodas, ja cirsmu iesāk, bet nepabeidz konkrētā gadā.

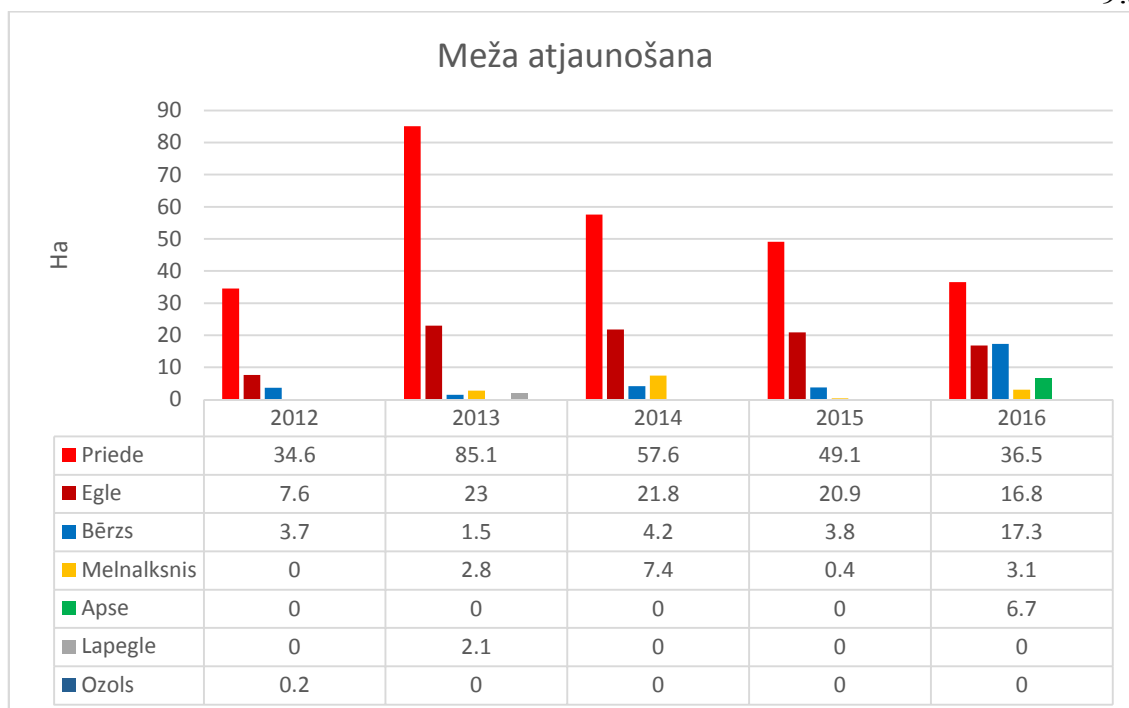
48.attēls



Sanitārajās cirtēs pārdota vietējiem iedzīvotājiem malku – vidēji 1500 m³ gadā.

5.4. Meža atjaunošana

9.attēls



Kopumā mežs atjaunots 406. 2 ha apjomā. 87.4% mežs atjaunots ar skuju kokiem. Apses dabiskā atjaunošanās pieļauta vietā, kur kādreiz paredzēta dolomīta ieguve.

6. Apsaimniekošanas ikgadējie plāni

Katram gadam SIA „Rīgas meži” pieņem ikgadējos pasākumu apjomus. Tie tiek parādīti konkrētā gada budžetā, kurš tiek apstiprināts Dalībnieku sapulcē.

7. Meža apsaimniekošanas plānu aktualizācija

Meža apsaimniekošanas plāns tiek aktualizēts, kad tiek veikta jauna meža inventarizācija, no teritorijas izdalītas jaunas īpaši aizsargājamas teritorijas, vai citos gadījumos, kas var ietekmēt būtiski meža apsaimniekošanas pasākumus.

Visos gadījumos plāns tiek atjaunots ik pēc 5 gadiem.

8. Monitorings

Atbilstoši noteiktajai metodikai tiek vests monitorings ar sekojošu atkārtojamību:

1 reizi gadā:

- meža produktu ieguves apjomi un ienākumi;
- meža resursu pieauguma dinamika, atjaunošanās, veselības stāvoklis;
- mežizstrādes u.c. darbību ietekme uz vidi;
- apsaimniekošanas izmaksas, ražīgums, efektivitāte;
- darba drošības prasību pārkāpumi;
- vides aizsardzības prasību pārkāpumi;
- bioloģiskie ierobežošanas līdzekļi.

1 reizi 5 gados:

- floras un faunas sastāvs, novērotās izmaiņas;
- mežizstrādes u.c. darbību ietekme uz sociālo jomu.

Monitoringa rezultāti reizi gadā pievienojami meža apsaimniekošanas plānam

9. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDĒ

Meža apsaimniekošanas plāns ar pievienotiem kartogrāfiskajiem materiāliem par dabas vērtībām un meža ciršanas vietām izvietots sabiedrības apspriešanai SIA “Rīgas meži” mājas lapā www.rigasmezi.lv/.